

Інформація про виконання Середньострокової програми економічного і соціального розвитку м.Запоріжжя на 2015-2019 роки за підсумками 2015-2019 років*

У звітному періоді виконувалися основні завдання, визначені Середньостроковою програмою економічного і соціального розвитку м.Запоріжжя на 2015-2019 роки.

Для досягнення головних цілей в середньостроковій перспективі виділено 6 головних блоків галузевих проблем соціально-економічного розвитку міста, які об'єднано за наступними напрямками: економічний потенціал; гуманітарна сфера, фінансові ресурси, забезпечення стандартів життя, природокористування та техногенна безпека.

За кожним з цих напрямків визначено пріоритетні завдання, вирішення яких забезпечувало досягнення всіх цілей.

Упродовж 2015-2019 років завдяки спільній співпраці виконавчих органів міської ради, підприємств, установ та організацій міста забезпечено стабільне функціонування всіх складових життєдіяльності міського господарства, створено умови для отримання широкого спектра соціальних послуг та гідних умов життя мешканців міста.

Так, забезпечено зростання надходжень до бюджету міста, розширено мережу закладів освіти та культури, покращено матеріально-технічну базу галузі охорони здоров'я, збільшено рухомий склад муніципального транспорту, збільшено кількість Центрів надання адміністративних послуг, зменшено чергу з влаштування дітей до дошкільних навчальних закладів тощо.

Ступінь досягнення цілей та завдань Середньострокової програми визначалася шляхом здійснення моніторингу фактичних та прогнозних показників.

Динаміку виконання показників реалізації Середньострокової програми за 2015-2019 роки наведено в додатку.

Промисловість

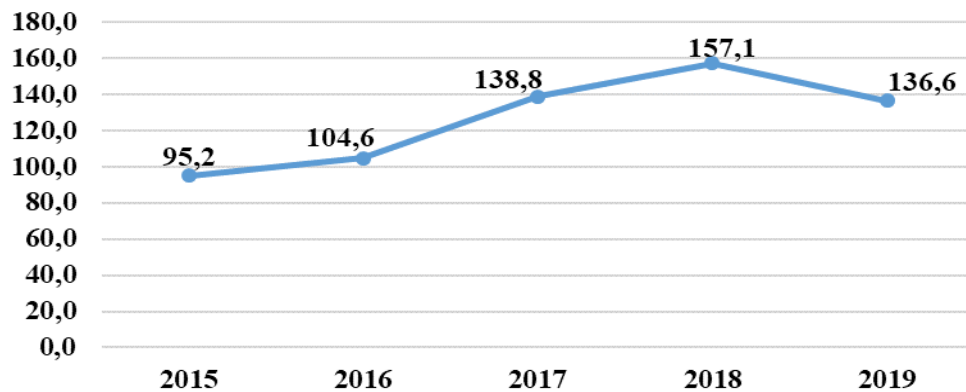
За результатами роботи промислового комплексу за 2015-2016 роки обсяги промислової продукції по Запорізькій області зменшилися на 4,7% та 3,1% відповідно (індекс промислової продукції - 95,3% та 96,9%). У 2017 та 2018 роках спостерігалася позитивна динаміка промислового виробництва (індекс промислової продукції склав 106,2% та 103,6% відповідно). У 2019 році обсяги промислової продукції по Запорізькій області зменшилися на 4,5% (індекс промислової продукції - 95,5%).

У м.Запоріжжі щороку виробляється більше третини всієї української сталі, 70% високовольтної апаратури, понад 17% українського чавуну, близько 13% металоконструкцій та 10% коксу.

Обсяг реалізованої промислової продукції в місті за п'ять останніх років складав відповідно 95,2 млрд.грн. (133,8% до планового показника та на 36,2% більше, ніж у 2014 році), 104,6 млрд.грн. (136,1% до планового показника та на 9,9% більше, ніж у 2015 році), 138,8 млрд.грн. (169,4% до планового показника та на 32,7% більше, ніж у 2016 році), 157,1 млрд.грн. (184,4% до планового

показника та на 13,2% більше, ніж у 2017 році) та 136,6 млрд.грн. (157,1% до планового показника та на 13,1% менше, ніж у 2018 році).

Динаміка обсягів реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), млрд.грн.

Обсяги реалізованої промислової продукції за основними галузями

Галузь	Обсяг реалізованої промислової продукції 2015 рік, млрд.грн.		% до		Обсяг реалізованої промислової продукції 2016 рік, млрд.грн.		% до		Обсяг реалізованої промислової продукції 2017 рік, млрд.грн.		% до		Обсяг реалізованої промислової продукції 2018 рік, млрд.грн.		% до		Обсяг реалізованої промислової продукції 2019 рік, млрд.грн.		% до	
	план	факт	2014 року	плану	план	факт	2015 року	плану	план	факт	2016 року	плану	план	факт	2017 року	плану	план	факт	2018 року	плану
Металургія	35,5	47,3	139,8	133,2	38,4	49,8	105,2	129,5	41,0	70,0	140,7	170,9	42,6	84,3	120,4	у 1,9 р.б.	43,5	69,0	81,8	158,7
Машинобудування	14,9	16,9	128,5	112,9	15,5	14,7	87,0	95,0	16,4	21,6	146,8	131,5	17,0	23,2	107,5	у 1,9 р.б.	17,4	18,0	77,8	103,7
Харчова промисловість	3,8	4,4	117,5	114,6	4,1	8,0	182,7	у 1,9 р.б.	4,3	11,7	146,8	у 2,7 р.б.	4,5	13,7	116,7	у 3,0 р.б.	4,6	13,7	100,2	у 2,9 р.б.
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	6,6	12,4	у 1,9 р.б.	у 1,9 р.б.	7,4	16,4	132,9	у 2,2 р.б.	7,9	15,0	91,2	у 1,9 р.б.	8,3	12,8	85,7	155,2	8,4	12,9	100,8	153,3

Упродовж 2015-2019 років тривала модернізація та реконструкція виробничих потужностей на промислових підприємствах міста. Серед найбільших інвестиційних проєктів:

1. ПрАТ «Дніпроспецсталь»:

- «Модернізація нагрівально-термічної печі №14 ковальсько-пресового цеху»;
- «Модернізація камерної печі №10 термічного цеху»;
- «Реконструкція кисневого господарства з встановленням системи для зберігання і газифікації рідкого кисню»;
- «Модернізація нагрівальної печі №10 ковальсько-пресового цеху»;
- «Модернізація термічної печі №11 сталеплавильного цеху №5»;
- «Модернізація нагрівально-камерної печі №4 ковальсько-пресового цеху»;
- «Модернізація нагрівально-термічної печі №16 ковальсько-пресового цеху»;

- «Модернізація термічної печі №12 термічного цеху»;
- «Модернізація нагрівальної печі №9 ковальсько-пресового цеху».
- «Придбання аварійних запасних частин для РКМ-1000 і РКМ-340»;
- «Заміна рами робочого рольганга та придбання запасних частин для шліфувальних головок верстату Loeser»;
- «Придбання рентгенофлуорисцентного спектрометра SPECTROxSORT в експрес-групу копрового цеху АЛ»;
- «Придбання фрезерної головки 15 кВт»;
- «Заміна викатного поду нагрівальної печі №15»
- «Придбання волокнистого футерування глісажних труб для нагрівальної печі №1 стану 550»;
- «Заміна подини, що викочується, нагрівальної печі №15»;
- «Придбання радіометра питомої активності радіонуклідів РПГ-2001».

2. На ПАТ «Запоріжсталь» реалізовувалися такі інвестиційні проекти:

- «Будівництво комплексу з виробництва гарячекатаного рулону, у складі киснево-конвертерного цеху, 2 ливарно-прокатних модулів і допоміжного виробництва (ККЦ)»;
- «Реконструкція газоочищення агломашин №№3-6»;
- «Реконструкція доменної печі (ДП-3)».

3. На АТ «Запорізький завод феросплавів» тривала реалізація наступних проектів:

- «Будівництво Газовідсмоктувальних станцій ГОС-1, ГОС-2»;
- «Капітальний ремонт вапняної печі №2 УПІ цеху №3 з модернізацією»;
- «Переведення установок для сушіння ковшів цеху №4 на феросплавний газ»;
- проекти направлені на виконання екологічних програм та програма розвитку ІТ-технологій.

4. На ТОВ «ЗТМК» реалізовувалися наступні проекти:

- «Будівництво сольової хлоруючої установки СХ-1»;
- «Впровадження автоматизованої системи управління технологічними процесами виробництва титану губчастого (відновлення та сепарації)».

5. На ПрАТ «Укргідроенерго» – тривала II черга реконструкції філії «Дніпровська ГЕС».

6. На ПрАТ «Запоріжвогнетрив»:

- «Реконструкція цеху карбідокремнієвих електронагрівачів з метою створення виробництва вогнетривких бетонних мас».

7. На ПрАТ «Укрграфіт»:

- «Реконструкція цеху графітації».

8. На ПрАТ «Запоріжкокс»:

- «Заміна теплообмінників існуючих на спіральні теплообмінники»;
- «Нове будівництво установки з грануляції пеку цеху смолопереробного виробництва».

9. На АТ «Мотор Січ» освоєне серійне виробництво двигунів ТРДД Д-436-148 та ВСУ АІ-450МС для літака АН-148. Крім того, реалізовувалися наступні проекти:

- «Розробка, підготовка виробництва та виготовлення двигунів ТВЗ-117ВМА-СБМ1В серії 4Е для модернізації силової установки вертольоту типу Мі-8»;

- «Освоєння та серійне виробництво двигуна ТВЗ-117ВМА-СБМ1 для літака Ан-26»;

- «Розробка, підготовка виробництва та виготовлення двигунів АІ-450-450М1 для модернізації силової установки вертольоту типу Мі-2»;

- «Організація виробництва вертольотів типу Мі-8МСБ».

У 2019 році на АТ «Мотор Січ», у рамках проекту «Розроблення та освоєння серійного виробництва легкого багатоцільового вертольоту МСБ-2», виготовлено макет вертольоту МСБ-2, який було представлено на Міжнародному авіаційно-космічному салоні. Ведуться роботи з випробування дослідного зразка (вертольоту). Основне призначення вертольотів МСБ-2 – задоволення потреб у сільському та лісовому господарстві, патрулюванні, пожежної служби, охорони здоров'я тощо.

10. На КП «НВК «Іскра»:

- «Розробка конструкції пристроїв захисних типу ІРР-192-1А»;

- «Наповнення газовою сумішшю дослідної партії захисних пристроїв типу ІРР192-1А та їх експериментальне випробування»;

- «Енергозбереження будівель підприємства (заміна вікон на склопластикові в службових та виробничих приміщеннях)»: загальна площа 101,79 кв.м, економія електроенергії - 31 тис.кВтг (на суму 64,5 тис.грн.), період реалізації проекту 2018-2020 роки;

- «Модернізація внутрішнього, зовнішнього та охоронного освітлення світлодіодними приладами»: реалізація проекту дозволила знизити енергоспоживання на освітлення; економія електроенергії - 9,1 тис.кВтг (на суму 19,0 тис.грн.);

- «Впровадження інфрачервоного опалення на виробничих дільницях» (Очікуваний період реалізації проекту 2018-2020 роки);

- «Технічне переоснащення механообробного виробництва та каркасно-корпусного виробництва. Придбання нового технологічного обладнання»;

- «Створення спеціалізованої комплексної дільниці виробництва модулів та субблоків надвисоких частот»;

- «Організація робочих місць дільниці термічної обробки»;

- «Організація спеціалізованих робочих місць дільниці випробувань»;

- «Технічне переоснащення контрольно-вимірювальних приладів»;

- «Організація робочих місць для регулювання та випробування»;

- «Технічне переоснащення каркасно-заготівельного виробництва. Придбання нового технологічного обладнання»;

- «Технічне переоснащення виробництва складально-монтажного. Організація дільниці виготовлення модулів цифрової обробки».

11. На ПрАТ «Карлсберг Україна» реалізовувався проєкт «Впровадження нового та модернізація старого обладнання (ізоляція трубопроводу, теплообмінники, лабораторне устаткування)».

Компанія «Карлсберг Україна» поступово впроваджує третю ступінь очищення стічних вод (аеробна очистка) у 2017-2020 роках. Реалізація проєкту

дозволить підвищити рівень очищення стоків та отримати умовно чисту воду на виході з заводу. Планується повторне використання очищеної води для господарських цілей підприємства. За результатом реалізації проєкту буде знижено рівень забруднення води та скорочено використання водних ресурсів за рахунок повторного використання води після трьох ступенів очищення. Вартість проєкту становить близько 4,0 млн.євро.

Транспортна інфраструктура

За останні 5 років муніципальна транспортна система зазнала значних позитивних змін. Постійно відбувалося оновлення рухомого складу ЗКПМЕ «Запоріжелектротранс»: так, у 2015 році автопарк налічував 6 автобусів, то наприкінці 2019 року їх було вже 101 од. У 2016 році придбано 10 нових автобусів великої місткості, у 2018-2019 роках - 85 автобусів (у фінансовий лізинг). Значне збільшення кількості автобусів дозволило відкрити нові маршрути, які сполучають віддалені райони міста, забезпечуючи безперебійне транспортне сполучення.

За звітний період підприємство виконало капітальний ремонт 6 тролейбусів (у 2015 році - 3 од., у 2017 - 2 од., у 2019 - 1 од.). У 2015-2016 роках придбано 6 тролейбусів типу «Дніпро-Т103». У 2019 році у фінансовий лізинг придбано 5 нових тролейбусів з автономним ходом «Дніпро-Т203» та 4 багатомісних тролейбуса типу «Van Hool AG 300T», які раніше експлуатувалися в країнах ЄС.

У межах програми «Запорізький трамвай» на потужностях ЗКПМЕ «Запоріжелектротранс» здійснено капітальний ремонт 10 трамвайних вагонів (у 2017 році - 4 од., у 2018 році - 2 од., у 2019 - 4 од.).

У 2018-2019 роках придбано 13 трамваїв «Tatra KT4Dt», які раніше експлуатувалися в країнах ЄС.

Крім того, для поліпшення стану рухомого складу за кошти благодійного фонду «Дніпро-Січ» у 2015 році здійснено ремонт 5 трамвайних вагонів, у 2017 - 1 вагону.

Перевезення пасажирів у 2015-2019 роках

Транспорт	кількості маршрутів на кінець кожного звітного періоду, од.				
	2015	2016	2017	2018	2019
Трамвай	8	8	7	7	7
Тролейбус	7	7	7	7	8
Автобус	1	2	2	4	11

Кількість транспортних засобів (у грудні кожного періоду)

	2015	2016	2017	2018	2019
Трамвай	126	120	120	126	133
Тролейбус	102	95	74	49	53
Автобус	6	6	16	69	101

Середньорічний випуск електротранспорту в 2019 році в порівнянні з 2015 роком зменшився: трамваїв з 67,6 од. до 53,1 од.; тролейбусів з 45,5 од. до 32,4 од. (через списання вагонів, які вичерпали свій нормативний термін експлуатації). Випуск автобусів збільшився з 4,1 од. до 69,4 од.

За звітний період відновлено рух тролейбусів по вул.Перемоги (на маршрутах №9 та №13); збудовано зупинковий комплекс «Парк Перемоги»; на автобусних маршрутах міста №№ 17, 18, 29, 34А, 36, 39, 56, 59, 72, 86, 94, 96 введено в експлуатацію автобуси великої пасажиромісткості (1,2 класу).

З метою економії енергоресурсів та зменшення вартості перевезень у 2016-2017 роках здійснено реконструкцію 2-х котелень, що обслуговують вагоноремонтні майстерні та тролейбусний парк №1; встановлено автономні електричні котли для опалення адміністративної будівлі і ремонтно-побутових приміщень тролейбусного парку №2 з відключенням централізованого опалення.

З метою розширення доступу до інформації про рух транспорту підприємство впровадило системи моніторингу та диспетчеризації (GPS) на трамваях, тролейбусах, автобусах та автотранспортних засобах із впровадженням програмного забезпечення та встановлення інтерактивних екранів на зупинках міського транспорту. На цей час актуальну інформацію щодо кількості транспорту на маршруті, місця його перебування та очікуваний час прибуття можна знайти в мобільному додатку Dozor City, який є безкоштовним для користувачів.

Міжнародний аеропорт Запоріжжя

У 2015-2019 роках КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» стабільно розвивався, про що свідчать показники його роботи.

Обсяги обслуговування пасажирів КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» зросли за 5 років у 3,4 рази, зі 128,22 тис.осб у 2015 році до 434,06 тис.осіб у 2019 році.

Перевезення вантажу і багажу збільшилося в 3,2 рази та склало 4,57 тис. тон у 2019 році проти 1,28 тис.тон у 2015 році.

Всього за 2015-2019 роки обслуговувано 13694 рейси.

Основні показники розвитку КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»

№ п/п	Показник	Од. вим.	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік
1	Обслуговування пасажирів (всього)	осіб	128220	275421	348438	400326	434064
	- відправлено	осіб	64543	137353	171998	200749	216302
	- прибуло	осіб	63677	138068	176440	199577	217762
2	Обслуговано рейсів	од.	2102	2407	2932	3260	2993
3	Вантаж (всього)	тон	1433,7	3395,1	3952,4	4448,5	4572,4
	- відправлено	тон	712,9	1556,6	1782,4	2041,7	2077,6
	- прибуло	тон	720,8	1838,5	2170,0	2406,8	2494,8

На підприємстві постійно триває робота щодо залучення нових авіаперевізників до співпраці та розширення географії польотів. Так, збільшено регулярні рейси до Бориспюлю та Києва, міжнародні рейси до Стамбулу, Мінська, Бургасу, чартерні рейси до Шарм-Ель-Шейху і Анталії, введено нові регулярні рейси до Варшави, Батумі, Тель-Авіву, Шарджи, Барселони тощо.

У 2015-2019 роках реалізовано низку заходів для перетворення аеропорту в високотехнологічний та ефективний. Зокрема, здійснено реконструкцію приміщення роти охорони та павільйону-накопичувача П-72, капітальний ремонт злітно-посадової смуги та аеродромних покриттів, повітряної лінії електропередачі 6 кВф-6 «Запоріжжя Ліве-Тягова», будівництво мереж освітлення на оглядових вежах, введено в експлуатацію радіотехнічні засоби навігації та посадки аеродромного комплексу КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» (курс посадки Мк-196°). Розпочато модернізацію курсу посадки 16°, виконано ремонт існуючої аеродромної техніки, продовжується реконструкція системи світлосигнального обладнання аеродрому, телекомунікаційної мережі та будівництво огорожі і системи технічного нагляду периметру охоронної зони. Закінчено будівництво нового пасажирського терміналу, виконуються пусконаладжувальні роботи, здійснено реконструкцію та благоустрій привокзальної площі та заміну павільйону зупинки, виконано проєктні роботи та експертизу проєкту на будівництво зовнішніх мереж водопостачання та каналізації, придбано необхідну техніку (три технологічних автомобіля, детектор вибухових речовин, установку наземного живлення, санітарний автомобіль, автопідйомник для обслуговування повітряних суден, прилад для вимірювання КЗч, машину дорожню комбіновану МАЗ 6312, аварійно-рятувальне обладнання).

Проведені заходи сприяють підвищенню конкурентоздатності, покращенню експлуатаційних характеристик аеропорту та рівня культури обслуговування пасажирів та авіакомпаній.

Житлово-комунальне господарство

Головними пріоритетами галузі житлово-комунального господарства є збереження технічно-справного стану, підвищення експлуатаційних показників та продовження термінів служби об'єктів житлового фонду міста.

З метою здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства в звітному періоді виконано значний обсяг робіт.

Так, у 2015 році виконано вибірковий капітальний ремонт 42 житлових будинків на суму 30,6 млн.грн., заміну інженерних мереж водо-, теплопостачання на 67 об'єктах (13,2 млн.грн.), капітальний ремонт 7 гуртожитків (2,8 млн.грн.), капітальний ремонт 9 будинків ОСББ (3,9 млн.грн.), відремонтовано покриття покрівлі 135 будинків (48,6 млн.грн.), здійснено модернізацію, заміну та капітальний ремонт 176 ліфтів (55,9 млн.грн.).

У 2016 році виконано вибірковий капітальний ремонт 80 житлових будинків на суму 61,8 млн.грн., у т.ч. відремонтовано 113 під'їздів (35,4 млн.грн.), здійснено заміну інженерних мереж водо-, теплопостачання на 45 об'єктах (11,3 млн.грн.), капітальний ремонт 10 гуртожитків (4,6 млн.грн.), 60 будинків ОСББ (40,4 млн. грн.), відремонтовано покриття покрівлі на 152 будинках (63,1 млн.грн.), проведено модернізацію, заміну та капітальний ремонт 156 ліфтів (67,7 млн.грн.), малий капітальний ремонт 297 ліфтів (8,9 млн.грн.).

У 2017 році виконано вибірковий капітальний ремонт 110 житлових будинків на суму 50,8 млн.грн., заміну інженерних мереж водо-, теплопостачання на 140 об'єктах (47,9 млн.грн.), капітальний ремонт 3 гуртожитків (6,4 млн.грн.) та 72 будинків ОСББ (78,6 млн.грн.), відремонтовано покриття покрівлі на 121 будинку (67,1 млн.грн.), здійснено модернізацію, заміну, капітальний ремонт 125 ліфтів (83,96 млн.грн.) та малий капітальний ремонт 197 ліфтів (9,74 млн.грн.).

У 2018 році виконано вибірковий капітальний ремонт 73 житлових будинків на суму 54,6 млн.грн., заміну інженерних мереж водо-, теплопостачання на 108 об'єктах (67,7 млн.грн.), капітальний ремонт 8 гуртожитків (12,7 млн.грн.) та 43 будинків ОСББ (99,5 млн.грн.), відремонтовано покриття покрівлі на 76 будинках (59,7 млн.грн.), здійснено модернізацію, заміну, капітальний ремонт 61 ліфту (34,4 млн.грн.) та малий капітальний ремонт 54 ліфтів (5,1 млн.грн.).

У 2019 році виконано вибірковий капітальний ремонт 31 житлового будинку на суму 37,5 млн.грн., заміну інженерних мереж водо-, теплопостачання на 36 об'єктах (29,3 млн.грн.), капітальний ремонт 6 гуртожитків (11,8 млн.грн.), відремонтовано покриття покрівлі 27 будинків (22,53 млн.грн.), проведено модернізацію, заміну, капітальний ремонт 32 ліфтів (28,6 млн.грн.) та малий капітальний ремонт 29 ліфтів (3,6 млн.грн.).

У 2017-2019 роках вперше започатковано нові напрямки:

- впроваджено Програму моніторингу за деформаціями житлових будинків, яка спрямована на організацію моніторингу за будинками, які отримали наднормативні крени і поетапне виконання робіт з їх усунення. У 2016 році 64 житлових будинки м.Запоріжжя мали наднормативні крени, в яких більше 30 блок-секцій зіткнулися між собою.

Упродовж 2017-2019 років проводився моніторинг за деформаціями на всіх 64-х будинках, проведено обстеження будівельних конструкцій 26 житлових будинків, виготовлено проектно-кошторисну документацію на вирівнювання блок секцій 5 житлових будинків. У 2018 році розпочато вирівнювання 3-х блок секцій на 2 житлових будинках у Хортицькому районі (вул.Лахтінская, 9а, 15а), які завершено в 2019 році. У 2019 році виконано роботи з вирівнювання блок-секції 1-го під'їзду житлового будинку по вул.Світла, 4а;

- з 2017 року під час виконання капітального ремонту шиферних покрівель здійснюється заміна шиферного покриття на металочерепицю, яка є сучасним, більш надійним матеріалом та надає багатоквартирному будинку естетичний вигляд.

У 2015-2019 роках здійснено реконструкцію внутрішньобудинкових мереж будинків по пр.Соборному,171, 171а, 173 на суму 3,6 млн.грн., завершено улаштування двостороннього диспетчерського зв'язку 464 ліфтів житлових будинків у Комунарському районі (1,5 млн.грн.), виконано роботи з реконструкції 7-ми житлових будинків: вул.Республіканська, 88, 185, вул.Ракетна, 38а, бул.Вінтера, 50, майдан Профспілок, 4, вул.Олександрівська, 52, вул.Вузлова, 21 (17,89 млн.грн.), здійснено будівництво дитячого будинку

сімейного типу в сел.Тепличне по вул. Центральній між будинками №№ 7а та 7 (10,3 млн.грн.) та введено в експлуатацію перший пусковий комплекс об'єкту.

За 2016-2019 роки виконано реконструкцію нежитлових приміщень під житлові на 9 об'єктах на суму 10,9 млн.грн.

Виконано комплекс ремонтно-будівельних робіт, спрямованих на поліпшення експлуатаційних показників 6-ти об'єктів комунального господарства на суму 27,25 млн. грн.:

- технічне переоснащення котельні по вул.Почтовій, 6, з підключенням будинків по вул.Земського лікаря Лукашевича, №№2, 4, - 1,74 млн.грн.;
- ліквідація аварійного стану будівель котелен по вул.Карпенка-Карого, 21б, - 1,33 млн.грн. та по вул.Задніпровській, 7, - 2,58 млн.грн.;
- реконструкція хлораторної ДВС-2 - 9,62 млн.грн.;
- реконструкція каналізаційного колектору до КНС-1 по вул.Українській - 3,16 млн.грн.;
- реконструкція самопливного каналізаційного колектору від вул.Новгородській до ЦОС-2. Ділянка колектору від дюкера до ЦОС-2. Дюкер Дн800мм по балці «Солов'їний Гай» - 8,82 млн.грн.

Одним з пріоритетних напрямків реформування житлово-комунального господарства в м.Запоріжжі є створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Упродовж 2015-2019 років створено 938 нових ОСББ, що становить 139% від запланованого показника (675 од.).

З введення в дію в 2015 році Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» мешканці житлових будинків активно реалізовували право на створення ОСББ. Так, у 2016 році створено найбільшу їх кількість - 692 од.

Станом на 01.01.2020 у м.Запоріжжі зареєстровано 1033 ОСББ та 126 житлово-будівельних кооперативів (ЖБК).

У 2018 році вперше розпочато Програму здійснення капітальних ремонтів спільного майна у багатоквартирних житлових будинках м.Запоріжжя на умовах співфінансування. У 2018 році за рахунок бюджетних коштів (у сумі 41,1 млн.грн.) виконано капітальний ремонт 41 будинку, у 2019 році спрямовано 55,5 млн.грн. на виконання робіт у 81 будинку.

З метою зменшення витрат на оплату енергоносіїв мешканці багатоквартирних будинків впроваджують енергозберігаючі заходи, на виконання яких залучаються кредитні кошти. З метою здешевлення кредитів, залучених у кредитно-фінансових установах у місті реалізується Програма відшкодування відсоткових ставок за залученими в кредитно-фінансових установах короткостроковими кредитами, що надаються ОСББ та ЖБК на реалізацію енергозберігаючих та енергоефективних проектів. Упродовж 2017-2019 років у Програмі взяли участь 316 ОСББ та ЖБК для подальшого впровадження енергозберігаючих заходів. За даний період з бюджету міста відшкодовано 9,5 млн.грн.

На виконання капітальних ремонтів та робіт, пов'язаних з виконанням заходів з енергозбереження, поліпшення теплозахисних та енергозберігаючих характеристик житлового фонду м. Запоріжжя у 2019 році за рахунок субвенції

з обласного бюджету в сумі 3,0 млн.грн. виконано капітальний ремонт у 33 житлових будинках.

Для повного оснащення інженерних вводів житлових будинків приладами обліку теплової енергії в 2015-2019 роках встановлено 961 прилад у багатоквартирних будинках.

Благоустрій міста

З метою покращення дорожньо-транспортної інфраструктури міста значна увага приділялася виконанню середньому та капітальному ремонту доріг та тротуарів.

У 2015 році виконано поточний ремонт 180,36 тис.кв.м асфальтного покриття доріг; у 2016 - 328,58 тис.кв.м доріг, 12,28 тис.кв.м тротуарів, 110,577 тис.кв.м доріг приватного сектору; у 2017 - 457,915 тис.кв.м доріг, 60,266 тис.кв.м тротуарів, 59,126 тис.кв.м доріг приватного сектору; у 2018 - 316,922 тис.кв.м доріг, 18,129 тис.кв.м тротуарів, 48,631 тис.кв.м доріг приватного сектору; у 2019 - 193,749 тис.кв.м доріг, 0,17 тис.кв.м тротуарів, 25,468 тис.кв.м доріг приватного сектору.

Серед об'єктів капітального характеру виконано роботи з ремонту:

- автодороги від вул.Блакитної до аеропорту (20250 кв.м);
- автодороги до аеропорту від траси Харків-Сімферополь-Алушта-Ялта до вул.Блакитної (29676 кв.м);
- дороги приватного сектору по вул.Двінській (від вул.Червонополянської до вул.Батайської) (2771 кв.м);
- ділянки автодороги в районі будинку №182, по вул.Балка Поповка (930 кв.м);
- дороги по вул.Юліуса Фучика (1962,82 кв.м);
- дамби Радіо (756 кв.м);
- по вул.Ферганській (4433 кв.м);
- дороги приватного сектору по вул.Піонерській (6028 кв.м);
- ділянки дороги з влаштуванням паркувальних кишень по Прибережній магістралі в районі Центрального пляжу (11670,79 кв.м);
- Прибережній магістралі від вул.Української до вул.Глісерної (19420 кв.м);
- дорожнього покриття трамвайних переїздів по: вул.Молодіжній-вул.Павлокічкаській, пр.Моторобудівників, вул.Глазунова-вул.Павлокічкаській, вул.Дніпровській-вул.Олександрівській, вул.8 Березня-вул.Верещагіна та вул. 8 Березня-вул.Шевченка.

Здійснено роботи з реконструкції вул.Земського лікаря Лукашевича (7693 кв.м), автодороги Запоріжжя-Підпорожнянка на Дніпровську водопровідну станцію (ДВС-1) у районі шлакових відвалів ПАТ «Запоріжсталь» (233 п.м), шляхопроводу по пр.Металургів (1801 кв.м), пішохідного мосту по пр.Металургів, шляхопроводу №1 по вул.Калібровій проїжджій частини дороги (260 кв.м) та тротуару (176,6 кв.м), проїзної частини прилеглої до ПС «Юність» по вул.Перемоги, 66, (4375 кв.м), дороги по вул.Південноукраїнській (6324,5 кв.м), дороги по вул.Дунайській (1229 кв.м).

Завершено роботи I черги реконструкції автодороги по вул.Тиражній та автомобільної дороги, яка з'єднує автодорогу Н-08 Бориспіль-Дніпропетровськ-Запоріжжя (через Кременчуг). Виконувалися роботи з реконструкції автодороги по пр.Маяковського від вул.Патріотичної до каскаду фонтанів «Веселка» на площі 24513 кв.м, пішохідної частини пр.Маяковського - 13360 кв.м та серед об'єктів приватного сектору - тротуару по вул.Розенталь від вул. Істоміна до вул. Петра Бузука - 1077 кв.м. Виконано роботи з реконструкції тротуару по вул.Круговій від вул.Іванова до вул.Паралельної - 5040 кв.м, тротуару по вул.Медичній (від вул.Айвазовського до вул.Панаса Мирного) - 600 п.м., завершено роботи з будівництва по вул.Калнишевського, вул.Дорошенка, вул.Рубана (зовнішнє освітлення та дороги) - 10275 кв.м дороги.

Виконувалися будівельні роботи I черги реконструкції Правобережного міського пляжу.

Для продовження робіт з будівництва автотранспортної магістралі через р.Дніпро з бюджету міста в 2017 році перераховано 5,2 млн.грн., а в 2019 році для коригування проектно-кошторисної документації - 12,8 млн.грн.

З метою зниження показників аварійності та забезпечення безпеки руху на вулично-шляховій мережі міста щороку в належному стані утримуються світлофорні об'єкти та дорожні знаки в кількості понад 1,7 тис.од.

У 2015-2017 роках виконано будівництво 19 світлофорних об'єктів та реконструкцію 13 об'єктів. У 2018 році встановлено 4 звукових пристрої супроводу на регульованих пішохідних переходах, встановлено сигнальний пристрій на існуючому пішохідному переході по вул.Стефанова. У 2019 році встановлено сигнальний пристрій на існуючому пішохідному переході перехрестя вул.Космічна-вул.Східна, розпочато будівельні роботи по світлофорному об'єкту на перехресті вул.Л.Жаботинського-вул.М.Гончаренка.

Виконано роботи з нанесення дорожньої розмітки: в 2015 році на площі понад 40,0 тис.кв.м, у 2016 - 43,0 тис.кв.м, 2017 - 22,4 тис.кв.м та 323,3 км, 2018 - 5,2 тис.кв.м та 84,9 км, 2019 - у місцях перетину проїзної частини на підходах до дошкільних та шкільних навчальних закладів на площі 750 кв.м.

Для забезпечення належного освітлення вулиць та створення комфортних умов для населення щороку здійснюються заходи з утримання та поточного ремонту мереж зовнішнього освітлення (понад 45 тис.од. світлоточок).

З метою запровадження енергозберігаючих технологій у 2017 році впроваджено 5-ти ступеневу схему управління зовнішнім освітленням, що надає можливість заощаджувати споживання електроенергії до 10%. У 2018 році розроблено 60 проектів та виконано капітальний ремонт 27 од. шаф управління мережами зовнішнього освітлення для оперативного управління роботою освітленням міста.

Тривали роботи з реконструкції та будівництва мереж зовнішнього освітлення магістралей і вулиць міста із застосуванням енергозберігаючих технологій. Зокрема виконано: у 2016 році будівельні роботи по 36 об'єктах та 21 об'єкту реконструкції; у 2017 році будівельні роботи по 147 об'єктах та 30 об'єктах реконструкції; у 2018 році будівельні роботи з капітального ремонту 4 об'єктів, завершено роботи по 36 об'єктах будівництва та 26 об'єктах реконструкції; у 2019 році будівельні роботи з капітального ремонту 8 об'єктів,

завершено роботи по 17 об'єктах будівництва та 7 об'єктах реконструкції мереж.

Виконано роботи з реконструкції освітлення автодорожнього проїзду від пл.Запорізької до греблі ДніпроГЕС (лівий берег р.Дніпро) та від греблі ДніпрГЕС до бул.Вінтера (правий берег р.Дніпро ТП-74), по вул.Українській (від пр.Соборного до Прибережної магістралі), по вул.Північне шосе, по Прибережній магістралі (від вул.Луначарського до р.Мокра Московка), по вул.Новокузнецькій (пішохідна доріжка від вул.Автозаводської до вул. Нагнібіди).

Побудовано мережі по вул.Стартовій від траси Харків-Сімферополь до вул.Базової, освітлення парку між вул.Павлокічкаською та вул.Історичною, по вул. Аваліані (з виходом на вул.Фортечну), по вул.Рекордній; виконано роботи з реконструкції по вул.Стартовій від вул.Базової до сел.Військбуд, по Північному шосе (Вознесенівський район), по вул.Істоміна, по Південному шосе, завершено роботи по Прибережній магістралі (від р. Мокра Московка до р. Суха Московка), по вул.Блакитній (дорога до аеропорту), освітлення скверу на ділянці від вул.Павлокічкаської до Північного шосе та реконструкції по вул.8 Березня, вул.Іванова, вул.Магістральній, Дніпровському шосе, по бул.Шевченка (центральна алея від пр.Соборного до вул.Перемоги) та в 7 об'єктах дитячих та навчальних закладів.

Виконано роботи з будівництва мереж зовнішнього освітлення по вул.Чубанова та реконструкції по вул Рельєфній і вул.Чарівій. Серед об'єктів приватного сектору здійснено реконструкцію зовнішнього освітлення по вул.Григорія Квітки-Основ'яненка (від вул.8 Березня до вул. Чумацький шлях).

Всього упродовж 2015-2019 років прокладено 239,49 км самонесучого ізольованого проводу, замінено 4931 світильник на енергозберігаючий та встановлено 5231 новий енергозберігаючий світильник.

Забезпечувалося належне утримання територій парків, скверів та площ, які закріплені за комунальними підприємствами «Зеленбуд», «Титан» та «Центральний парк культури та відпочинку «Дубовий гай».

У звітному періоді здійснювався комплекс робіт з догляду за зеленими насадженнями та озеленення території міста. Для більшої привабливості міста встановлено 156 од. вертикальних конструкцій (квіткове озеленення).

З метою підвищення якості послуг, що надаються підприємствами комунальної власності міста, забезпечення безперебійного функціонування житлово-комунального господарства постійно оновлювалася їх матеріально-технічна база. Всього в 2016-2019 роках придбано 12 од. техніки, яку використовують для ремонтів асфальтних покровів, 32 од. техніки для експлуатаційного утримання автомобільних шляхів, 44 засоби малої механізації, 4 од. додаткового обладнання на спецтранспорт. Для утримання та поточного ремонту мереж зовнішнього освітлення придбано 2 автопідйомники та електротехнічну лабораторію. Для утримання кладовищ - екскаватор-навантажувач та 2 самоскиди. Для утримання та благоустрою парків, скверів, пляжів - обладнання для гідропосіву, 2 самоскиди, автомобіль «Газель», екскаватор-навантажувач, 2 прибиральні машини, 4 трактори-газонокосарки, 2 пляжеприбиральні машини, 32 мобільні туалетні кабінки, фрезерно-роторне

снігоочисне обладнання, 4 плужно-щіткових МДК та інші засоби малої механізації.

Енергозбереження та енергоефективність

Головною ціллю сфери енергозбереження визначено забезпечення збалансованого і ефективного використання природних та паливно-енергетичних ресурсів міста, впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження на об'єктах бюджетної сфери, житлового фонду й комунальних підприємств.

У 2015 році місто Запоріжжя приєдналося до добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування - Асоціації «Енергоефективні міста України».

З 2015 року, щороку проводяться «Дні сталої енергії в Запоріжжі», спільно з Запорізькою торгово-промисловою палатою - виставки місцевих товаровиробників енергоефективних товарів та послуг, науково-практична конференція (Запорізький національний університет), присвячена розгляду енергетичної політики міста за участю представників влади, вищих учбових закладів та громадськості, Дні відкритих дверей у сфері енергозбереження та енергоефективності на комунальних підприємствах міста тощо.

У рамках проєкту Світового Банку «Ініціатива енергоефективної трансформації міст» ТОВ ЕСКО «Екологічні системи» проведено аналіз потенціалу енергетичної ефективності міста. Звіт про аналіз розміщено на офіційному сайті міської ради.

У 2016 році міською радою затверджено оновлений План дій сталого енергетичного розвитку м.Запоріжжя на 2016-2020 роки (SEAP), розроблений з урахуванням вимог Європейської комісії за методологією Європейського Союзу, яким передбачено виконання зобов'язань Європейської ініціативи «Угода мерів» зі зменшення викидів парникових газів, зниження енергоспоживання та перехід на альтернативні види палива.

У рамках Проєкту МТД USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» у 2016 році проведено енергетичні аудити на 100 об'єктах бюджетної сфери. На їх підставі розроблено попередні ТЕО проєктів термомодернізації цих об'єктів для подальшого отримання кредитних ресурсів від міжнародних фінансових установ (ЄБРР, Німецький банк розвитку KfW, ЄІБ тощо).

У 2017 році за кошти бюджету міста проведено термомодернізацію будівель ДНЗ №126 «Суничка», ДНЗ № 144 «Запорожець» та ДНЗ № 186 «ІСКРА», а також розпочата термомодернізація будівель КЗ «ЦПСМД №2», КЗ «ЦПСМД №5», ЗОШ № 101.

У рамках проєкту «Зміцнення спроможності Українських територіальних громад до прийняття внутрішньо переміщених осіб» виконано термомодернізацію будівлі ДНЗ №100 «Гармонія».

До переліку проєктів, які реалізуються Мінрегіоном України у рамках спільного з ЄІБ проєкту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України», включено комплексний проєкт з термомодернізації бюджетних будівель м. Запоріжжя (53 будівлі закладів освіти та 7 будівель - охорони здоров'я). Підписана Угода про співпрацю між ЄІБ, Мінрегіоном та міською

радою у сфері надання консультаційних послуг та Угода про передачу коштів позики. Наприкінці 2019 року енергоаудиторами проведено обстеження будівель для розробки оновлених попередніх ТЕО.

У 2019 році міською радою та Українським офісом Німецького банку розвитку KfW підписано Протокол про наміри в рамках реалізації Проекту по термореновації 40 будівель бюджетної сфери в м. Запоріжжя (заклади освіти та спорту). Очікується підготовка проєкту міжурядової угоди Мінрегіоном та Мінфіном для можливості отримання кредитних коштів банку. З представниками KfW ведеться погодження технічного завдання на надання консультативних послуг.

З серпня 2017 року ведеться підготовка до впровадження проєкту «Реконструкція системи теплозабезпечення із встановленням індивідуальних теплових пунктів (ІТП) у будівлях житлової та бюджетної сфери у м. Запоріжжі». Джерело фінансування - кошти державного бюджету в розмірі близько 100 млн.грн., отримані від продажу частин установленої кількості викидів парникових газів, передбачених ст.17 Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. Планується встановлення ІТП з погодозалежним регулюванням на теплових вводах 35 житлових будинків і 62 закладів освіти. У 2019 році Мінекології прийнято позитивне рішення щодо реалізації проєкту. Наприкінці 2019 року Концерном «Міські теплові мережі» проведено відкриті торги та укладено договір на виконання робіт за проєктом.

Другий напрямок проєктів цільових екологічних (зелених) інвестицій – придбання 10 нових електробусів для заміни дизельних автобусів ЗКПМЕТ «Запоріжелектротранс». У серпні 2019 року міська рада прийняла рішення про реалізацію проєкту за рахунок коштів державного бюджету та коштів бюджету міста на умовах співфінансування. Підприємством надано необхідний пакет документів на розгляд Антимонопольного комітету України.

З метою вдосконалення міської системи управління транспортом та безпекою, розвитку енергоефективного зовнішнього освітлення, вирішення актуальних екологічних проблем на сесії міської ради 30.10.2019 прийнято рішення «Про співробітництво з Міжнародною фінансовою корпорацією («IFC»)), яке надає можливість отримати кредитне фінансування. Між міською радою та IFC підписано Договір (Мандатний лист) та Лист про надання консультативних послуг.

У 2019 році проведено відкриті торги із закупівлі енергосервісу для п'яти медичних закладів. Переможець торгів - ТОВ «ДТЕК ЕСКО» уклав енергосервісні договори з КНП «Міська лікарня №2», КНП «Міська лікарня №3», КНП «ЦПСМД №2», КНП «ЗЦПСМД №5». Наразі на трьох об'єктах виконано модернізацію системи опалення: влаштування ІТП, влаштування модулю ГВП, встановлення автоматики погодозалежного регулювання, утеплення частини трубопроводів. Роботи з поставки, монтажу та установки ІТП в КНП «Міська клінічна лікарня №3» перенесено на 2020 рік.

За рахунок залучених інвестицій планується отримати економію теплової енергії до 30%. Очікуване загальне скорочення витрат закладів на комунальні послуги складає 929,134 тис.грн.

У 2018 році впроваджено проекти переведення об'єктів бюджетної сфери на альтернативні види палива із залученням інвестиційних коштів, а саме – опалення приміщень трьох медичних установ (ЗОЗ «Пологовий будинок №3», КНП «Міська лікарня №1» Запорізької міської ради та КНП «ЦПСМД №6») від модульних котельних на пелетах з лушпиння соняшнику. За 2019 рік котельними вироблено 7 611,9 тис. Гкал теплової енергії.

Котельнею Концерну «Міські теплові мережі» по вул. Військбуд, 124б, за 2019 рік вироблено 711,8 Гкал теплової енергії з біопалива (відходів деревини – тріски) для забезпечення гарячою водою мешканців Шевченківського району міста Запоріжжя.

Котельнею по вул.С.Синенка на пелетах з лушпиння соняшнику за відповідний період вироблено 29 684,9 Гкал теплової енергії для забезпечення гарячою водою мешканців та госпрозрахункових організацій Хортицького району м.Запоріжжя.

У 2017 році впроваджено щоденний електронний моніторинг споживання паливно-енергетичних ресурсів будівлями комунальної власності міста.

На цей час системою моніторингу охоплено 538 об'єктів. Вона надає змогу отримувати достовірні та оперативні дані про енергоспоживання об'єктів спостереження, оперативно виявляти аномальні перевитрати енергоресурсів (аварійні ситуації, пориви інженерних мереж тощо).

У 2015-2019 роках рівень середньорічного споживання енергоресурсів у порівнянні з 2010-2014 роками скоротився на 17,7%, що перевищує плановий показник (7,3-8,3%).

Використання вторинного тепла промислових підприємств для забезпечення гарячого водопостачання в міжопалювальний період 2015-2019 років надало змогу вивільнити зі споживання 53,0 млн.м³ природного газу та скоротити викиди парникових газів в навколишнє середовище на 3,6%.

Освіта

Пріоритетними напрямками розвитку галузі в середньостроковій перспективі визначено ефективне функціонування мережі навчальних закладів та забезпечення дітей місцями в дошкільних навчальних закладах міста.

Відповідно до потреб громадян у місті створено різні типи закладів дошкільної освіти: дитячі садки, ясла-садки, ясла-садки комбінованого та компенсуючого типів, центри розвитку дитини, а також функціонують дошкільні підрозділи, які є структурною частиною закладів загальної середньої освіти.

За 2015-2019 роки кількість комунальних закладів дошкільної освіти збільшилася на 15 та становила в 2019 році 141 заклад проти 126 у 2015 році.

Кількість дошкільних навчальних закладів м.Запоріжжя

Район	Кількість ЗДО станом на		Створені заклади
	01.01.2015	31.12.2019	
Вознесенівський	18	21	ДНЗ №7,142,186
Дніпровський	20	21	ДНЗ №83

Заводський	10	14	ДНЗ №256,12, 169, НВК №13*
Комунарський	20	23	ДНЗ №144, 285, НВК №90*
Олександрівський	14	14	
Хортицький	18	20	ДНЗ №№236, црл «Хортицький»
Шевченківський	26	28	№100, №217
Всього	126	141	15 (13*)

* створено дошкільні підрозділи у діючих ЗЗСО

Загальна кількість груп у дошкільних закладах за 5 років збільшилася на 99 з 1015 до 1114, чисельність дітей станом на 01.01.2015 становила 24029 осіб, станом на 31.12.2019 - 23455 осіб. Не зважаючи на зменшення кількості вихованців у комунальних закладах дошкільної освіти групи все ще укомплектовано з перевищенням вимог до наповнюваності: наприкінці звітнього періоду на 100 місцях виховувалося 127 дітей.

Завдяки цілеспрямованій роботі щодо створення додаткових місць у закладах дошкільної освіти показники черговості суттєво зменшилися з 1569 осіб у 2015 році, до - 55 у 2019 році. У Вознесенівському, Заводському, Комунарському, Хортицькому та Шевченківському районах черга з влаштування дітей відсутня.

Показник охоплення дітей від 3 до 6 років дошкільною освітою збільшився за 2015-2019 роки з 87,6% до 92%.

У закладах дошкільної освіти м.Запоріжжя набуває розвитку мережа інклюзивних груп: у 2017 році існувало лише 2 такі групи, в 2019 році - 17 груп.

Упродовж п'яти років мережа закладів позашкільної освіти стабільно функціонувала та зберегла свою чисельність. В освітній галузі міста існують 13 закладів позашкільної освіти (8-комплексних, 5-профільних), їх 42 структурні підрозділи та два підрозділи позашкільної роботи Запорізького навчально-виховного комплексу «Запорізька Січ» військово-спортивного профілю та Класичного ліцею.

«Міський Палац дитячої та юнацької творчості» та «Дитячий парк «Запорізький міський ботанічний сад» згідно з наказом Міністерства освіти і науки України внесено до Переліку найбільших закладів позашкільної освіти державної та комунальної власності системи Міністерства освіти і науки України.

Кількість учнів, охоплених позашкільною освітою, щороку зростає, так у 2015 році вона становила 16189 осіб, у 2016 -16313, у 2017 - 16313, у 2018 - 16432, у 2019 -17244.

Молодь

У звітному періоді головними завданнями реалізації молодіжної політики були поліпшення житлових умов молодих сімей міста, підвищення інформаційного рівня молоді з питань здорового способу життя, збільшення кількості молоді з активною життєвою позицією.

Починаючи з 2013 року в місті успішно реалізується програма

кредитування молоді житлом. Упродовж 2015-2019 років 59 молодих сімей поліпшили житлові умови завдяки придбання житла на вторинному ринку шляхом отримання пільгових довготермінових кредитів.

Кількість наданих пільгових довготривалих кредитів

2015	2016	2017	2018	2019
3	6	15	16	19

Упродовж 2015-2019 років проведено 306 міських заходів різної тематичної спрямованості, в т.ч. у 2015 році - 61 захід, 2016 - 58 заходів, 2017 - 65 заходів, 2018 - 73 заходи, 2019 - 49 заходів. Рік від року збільшується кількість осіб, які беруть в них участь. Це свідчить не лише про масштабність заходів, збільшення кількості людей, які готові вести здоровий спосіб життя, а й взагалі, про ріст активності громадян у суспільному житті міста.

Кількість міських заходів та осіб, які взяли в них участь

2015		2016		2017		2018		2019	
Кіль-ть заходів	Кіль-ть учасників	Кіль-ть заходів	Кіль-ть учасників	Кіль-ть заходів	Кіль-ть учасників	Кіль-ть заходів	Кіль-ть учасників	Кіль-ть заходів	Кіль-ть учасників
61	24819	58	32636	65	59250	73	74035	49	81085

Спорт

З метою сприяння розвитку дитячого та юнацького спорту в м.Запоріжжі в 2015-2019 роках проведено наступну роботу:

- відкрито дитячо-юнацьку спортивну школу «Металург Запоріжжя» з футболу;

- відкрито 2 нових відділення з пляжного волейболу в дитячо-юнацькій спортивній школі «Орбіта», з важкої атлетики - в дитячо-юнацькій спортивній школі «Локомотив»;

- створено міську муніципальну футбольну команду та молодіжну команду U-19 з футболу на базі КП «Міський футбольний клуб «Металург»;

- використовується спортивна база 80 загальноосвітніх навчальних закладів та 4 позашкільних навчальних закладів.

У 2015-2019 роках діяльність галузі спрямовувалася на залучення якнайбільшої кількості населення до занять фізичною культурою та спортом, організацію спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Як наслідок, кількість населення, яке займається фізичною культурою та спортом збільшилося на 12%.

Кількість населення, яке займається фізичною культурою та спортом у м.Запоріжжі (осіб)

2015	2016	2017	2018	2019
102022	114017	120227	105750	112847

Завдяки збільшенню фінансування з бюджету міста на проведення навчально-тренувальних зборів, відряджень для участі в змаганнях значно збільшився показник спортивних досягнень вихованців міських дитячо-юнацьких спортивних шкіл (у середньому на 66%).

**Кількість завойованих медалей
вихованцями міських ДЮСШ у 2015-2019 роках**

Ранг змагань	2015	2016	2017	2018	2019
Чемпіонати, Кубки та Першість України	269	317	476	361	754
Міжнародні та всеукраїнські турніри	162	365	282	304	291
Чемпіонат Європи, Світу, Олімпійські ігри	10	11	25	23	24
Разом	441	693	783	688	1069

З метою створення належних умов для проведення навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл міста за рахунок бюджету міста придбано спортивний інвентар: у 2015 році на загальну суму 235,84 тис.грн., у 2016 - 4,6 млн.грн., у 2017 - 3,5 млн.грн., у 2018 - 6,2 млн.грн., у 2019 - 2,02 млн.грн.

Для покращення роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл та створення належних умов для занять фізичною культурою та спортом виконано капітальні та поточні ремонти: у 2015 році на загальну суму 184,2 тис.грн., у 2016 - 965,44 тис.грн., у 2017 - 2641,7 тис.грн., у 2018 - 1134,45 тис.грн., у 2019 - 2648,30 тис.грн.

На XV Паралімпійських іграх у м.Ріо-де-Жанейро (Бразилія) запорізькі спортсмени гідно представили Україну і рідне місто та поповнили скарбничку збірної команди України на 3 золоті, 5 срібних та 2 бронзові нагороди.

Для вирішення соціально-побутових проблем 4-м чемпіонам та 2-м призерам ХХХ літніх Олімпійських ігор, а також 3-м чемпіонам, 4-м призерам та 7-ми тренерам ХІV Паралімпійських ігор надано фінансову підтримку в сумі 6,5 млн.грн. (з урахуванням податків).

Охорона здоров'я

Діяльність галузі охорони здоров'я міста упродовж п'яти років спрямовувалася на розвиток системи охорони здоров'я та забезпечення населення високоякісною медичною допомогою.

На кінець звітного періоду в місті функціонував 31 медичний заклад, установа та підприємство, в т.ч.: 12 лікарень для надання стаціонарної медичної допомоги для дорослих та дітей, 8 Центрів первинної медико-санітарної допомоги, 3 пологових будинки, 6 стоматологічних поліклінік, КЗ «Інформаційно-аналітичний центр медичної статистики департаменту охорони здоров'я Запорізької міської ради», КП «Примула».

Мережа закладів охорони здоров'я скоротилися з 36 у 2015 році до 31 у 2019 році.

Проведено реорганізацію медичних закладів: рішеннями міської ради шляхом приєднання припинено діяльність: КУ «Центральна лікарня Комунарського району», КЗ «Міський Центр здоров'я», КУОЗ «Пологовий

будинок № 1», 303 «Дитяча міська стоматологічна поліклініка», КУ «Міська стоматологічна поліклініка №4», КЗОЗ «Студентська поліклініка» та створено КНП «Стоматологічна поліклініка №1».

У 2015 році кількість стаціонарних ліжок складала 4204 од., у 2019 - 3735 од. Кількість лікарняних ліжок на 10 тис. населення скоротилася з 53,4 у 2015 році до 50,8 у 2019. Скорочення ліжок відбувалося після ретельного аналізу показників використання ліжкового фонду.

Упродовж 5 років укомплектованість штатних лікарських посад фізичними особами становила 75,6%-75,8%. Забезпеченість штатними посадами лікарів майже не змінилася та складала 40,2 на 10 тис. населення.

З метою збереження кадрового потенціалу на первинній ланці впроваджено надбавки за обсяг та якість виконаної роботи медичними працівникам, на що в 2016 році спрямовано 15,8 млн.грн., у 2017 - 21,0 млн.грн., 2018 - 21,2млн.грн. Це надало можливість підвищити заробітну плату лікарям в середньому на 1400 грн., медичним сестрам на 900 грн.

На покращення матеріально-технічної бази галузі охорони здоров'я міста за 2015-2019 роки спрямовано понад 579,0 млн.грн., у т.ч.: закуплено понад 92 тис. обладнання на загальну суму 394,0 млн.грн., виконано роботи з поточного та капітального ремонту, реконструкції приміщень, інженерних мереж тощо на загальну суму 185,0 млн.грн.

У 2015-2019 роках спостерігалось покращання основних показників здоров'я та подовження соціальної активності населення:

- показник захворюваності серед всього населення знизився з 63545,6 випадків на 100 тис. населення в 2015 році до 59566,6 у 2018 році;

- показник захворюваності на хвороби системи кровообігу зменшився з 3224,2 випадків на 100 тис. населення в 2015 році до 2976,7 у 2018;

- показник захворюваності на туберкульоз на 100 тис. населення зменшився з 44,6 у 2015 році до 41,3 у 2019 році;

- показник захворюваності на злоякісні новоутворення на 100 тис. населення знизився з 429,1 у 2015 році до 389 у 2019.

Показник малюкової смертності має тенденцію до зниження. Так, у 2015 році він становив - 5,98%, 2016 - 5,90%, 2017 - 5,80%, 2018 - 5,56%, 2019 - 2,73%.

Показник первинного виходу на інвалідність дорослого населення упродовж останніх 5 років збільшився на 14,1% (2015 рік - 48,3 на 10 тис. населення, 2016 - 49,2, 2017 рік - 51,4, 2018 рік - 54,2; 2019 - 55,1). Серед працездатного населення цей показник збільшився на 11,5% та склав у 2015 році 48,8 на 10 тис. працездатного населення, 2016 і - 49,1, 2017 - 52,5, 2018 - 50,6; 2019 - 54,4). Це пояснюється соціальними причинами: збіднення населення, зростанням відсотку безробітних, поверненням військовослужбовців з міст проведення бойових дій на сході України.

За рахунок бюджету міста в 2015-2019 роках запроваджувалися комплекси профілактичних заходів щодо покращання якості медичних послуг:

- медикаментозне забезпечення надання невідкладної допомоги центрами первинної медико-санітарної допомоги (виділено 8,6 млн.грн.);

- забезпечення дитячих реанімаційних відділень медикаментами та виробами

медичного призначення (23,0 млн.грн.);

- забезпечення медикаментами та виробами медичного призначення травматологічних пунктів для надання першої медичної допомоги пацієнтам з гострими травмами в травмпунктах міських лікарень (рентгенплівка, знеболення, накладення гіпсових пов'язок тощо) (10,8 млн.грн.);
- підвищення відсотка укомплектованості центрів ПМСД спеціалізованими санітарними автомобілями, сумками-укладками для сестер медичних і для лікарів, оргтехнікою, електрокардіографами;
- забезпечення мешканців міста хворих на рідкісні (орфанні) захворювання (муковісцидоз, фенілкетонурія, ювенільний ревматоїдний артрит, вроджений імунodefіцит тощо) лікарськими засобами, спеціальним харчуванням та виробами медичного призначення (31,9 млн.грн.);
- забезпечення 100 відсоткової потреби у виробх медичного призначення для інвалідів та дітей-інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату та центральної і периферичної нервової системи, з ураженням внутрішніх органів, з онкологічними захворюваннями (37,7 млн.грн.);
- реалізація впровадження державної програми реімбурсації «Доступні ліки»;
- забезпечення організації транспортування на діаліз та додому пацієнтів із термінальною стадією хронічної хвороби нирок та тяжкою супутньою патологією;
- створення реабілітаційного центру на базі фізіотерапевтичного відділення КЗ «Міська клінічна лікарня №3» для амбулаторного лікування учасників бойових дій, в тому числі учасників АТО;
- створення умов для покращення надання якісної медичної допомоги ветеранам війни в лікувально - профілактичних закладах (38,0 млн.грн.);
- забезпечення закупівлі туберкуліну з метою проведення своєчасної туберкулінодіагностики дітей міста (11,0 млн.грн.);
- забезпечення хворих з пересадженими органами імуносупресивними препаратами (22,3 млн.грн.);
- забезпечення витратними матеріалами хворих на термінальну ниркову недостатність методом діалізу та при проведенні замісної ниркової терапії (62,6 млн.грн.);
- відшкодування вартості пероральних цукрознижуючих препаратів, відпущених хворим на цукровий діабет II типу (38,1 млн.грн.);
- придбання штучних суглобів, обладнання, інструментарію для ендопротезувань великих суглобів ендопротезами (кульшових, колінних) та лікарських засобів для забезпечення операцій ендопротезувань великих суглобів (7,2 млн.грн.).

Соціальний захист

Головним напрямком діяльності галузі визначено реалізацію повноважень у сфері соціального захисту населення та соціального обслуговування.

Станом на 01.01.2020 у м.Запоріжжі субсидією користуються майже 61,0 тис. домогосподарств проти 66,5 тис. домогосподарств станом на

01.01.2019. Це пояснюється більш жорсткими критеріями щодо визначення права на призначення житлової субсидії.

На фінансування видатків, пов'язаних з виплатою пільг та субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг за рахунок відповідної субвенції з Державного бюджету України виділено: у 2015 році - 241,9 млн.грн.; у 2016 - 585,3млн.грн.; у 2017 - 1167,5 млн.грн. у 2018 - 1048,3 млн.грн.; у 2019 - 279,7 млн.грн. Зменшення видатків пов'язано з запровадженням у 2019 році монетизації.

Станом на 01.01.2020 на обліку в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, перебувало 200,2 тис.осіб, у т.ч. майже 25 тис. - отримували пільги на оплату житлово-комунальних послуг.

З 01.10.2019 пільги надаються в грошовій формі, вчасно, з урахуванням доходів, відповідно до діючого законодавства.

Надання субсидії та пільг у готівковій формі посилило адресність надання цих видів допомоги, а саме тим, хто її дійсно потребує.

Понад 37 тис. сімей отримують різні види державної соціальної допомоги, з них: 16,5 тис. сімей - при народженні дитини; 7,1 тис. - дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства; 4,9 тис. - на дітей одиницею матерям; 2,2 тис. - малозабезпеченим сім'ям; 1,8 тис. - на дітей, які виховуються в багатодітних родинах.

На реалізацію заходів Міської комплексної програми соціального захисту населення м.Запоріжжя упродовж 2015-2019 років з бюджету міста виділено 595,50 млн.грн. У рамках виконання цієї програми щороку різного виду матеріальну допомогу отримують понад 18 тис. мешканців міста (родини з дітьми, особи з інвалідністю, ветерани війни та інші категорії громадян).

У звітному періоді впроваджено низку заходів, спрямованих на соціальний захист учасників АТО та членів сімей загиблих в антитерористичній операції; нові напрямки надання одноразової адресної цільової допомоги - особам з інвалідністю з пересадженими органами та дітям з інвалідністю з синдромом аутизм; збільшено розміри адресних цільових допомог.

Забезпечується підтримка внутрішньо переміщених осіб, які переїхали на територію м.Запоріжжя, шляхом надання грошової допомоги, яка перераховується в безготівковій формі закладам, перелік яких затверджено рішенням виконавчого комітету міської ради.

За рахунок коштів бюджету міста надається компенсація фізичним особам, які надають соціальні послуги понад 4,5 тис. громадян похилого віку, особам та дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги.

Запроваджено надання соціальної послуги денний догляд у трьох відділеннях комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та у відділенні денного перебування Комунарського району територіального центру, послуги соціальної адаптації в геріатричному стаціонарі. У 6 відділеннях денного перебування створено комп'ютерні класи, що дозволило організувати навчання громадян похилого віку основам користування комп'ютером.

Здійснено заходи з укріплення матеріально-технічної бази територіального центру, зокрема виконано благоустрій території в геріатричному стаціонарі,

відкрито відділення комплексної реабілітації дітей з інвалідністю Шевченківського району (вул.Авраменка, 12) та Вознесенівського району (пр.Соборний, 182а). Придбано спеціальне обладнання для впровадження нових підходів при здійсненні комплексної реабілітації дітей з інвалідністю.

Запорізьким міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі-Центр) постійно надаються соціальні послуги особам, які опинилися в складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги.

За рахунок коштів бюджету міста та участі в грантових програмах забезпечено діяльність «Сімейного клубу» для демобілізованих учасників АТО/ООС та членів їх сімей, центру денного перебування для дітей з ВІЛ та членів їх сімей, центру відвідування для дітей та молоді, які перебувають у конфлікті з законом, створено сенсорну кімнату.

Службою екстреної психологічної допомоги «Телефон Довіри» розпочато он-лайн консультування через соціальну мережу Facebook, програми Viber, WhatsApp, Skype, Telegram.

Створено передумови для подальшого функціонування «Мобільної бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» і безперешкодного доступу до приміщення Центру.

З метою створення комфортних умов для відвідувачів та зменшення часу обслуговування громадян у роботі управлінь соціального захисту населення міської ради упродовж 2016-2019 років запроваджено новітні технології: програмний комплекс «Електронна заява та декларація», «Електронний документообіг», електронну систему управління чергою, працює ІР- телефонія та фотостудії, які дають можливість безкоштовно зробити фото окремих пільгових категорій громадян для видачі (заміни) посвідчення, запроваджено он-лайн запис на прийом, надаються он-лайн консультування за допомогою скайп зв'язку, здійснюється оповіщення заявників за допомогою SMS повідомлення про призначення різних видів державної соціальної допомоги, субсидії, забезпечення технічними засобами реабілітації тощо.

У 2019 році в усіх управліннях соціального захисту населення Запорізької міської ради запроваджено програмний продукт щодо вдосконалення інформування населення з питання санаторно-курортного лікування, ведеться Реєстр учасників антитерористичної операції, який узагальнює потреби учасників АТО, ОСС та дає можливість своєчасно на них реагувати.

Культура

Створення належних умов для подальшого повноцінного функціонування і розвитку галузі надає змогу більш ефективно задовольняти культурні потреби населення та надавати культурні послуги.

Станом на 01.01.2020 у місті функціонувало 60 закладів культури: 37 міських бібліотечних закладів, 13 мистецьких шкіл, муніципальний театр-лабораторія «Ві», муніципальний театр танцю, міський центр народної творчості та культурно-освітньої роботи «Народний дім», 5 комунальних палаців культури – «Хортицький», «Титан», «Орбіта», «Заводський»,

«Молодіжний», кіноконцертний зал ім.О.Довженка та комунальне підприємство «Туристичний інформаційний центр».

У звітному періоді мережу підвідомчих закладів збільшено на 2 од, шляхом створення в 2018 році ПК «Молодіжний» на базі прийнятої до комунальної власності міста будівлі палацу культури ПАТ «Запоріжвогнетрив» та комунального підприємства «Туристичний інформаційний центр».

Продовжено розвиток інноваційних напрямків діяльності бібліотек. Для створення єдиного електронного каталогу бібліотечних фондів запроваджено програму Е-КНИГА, 30 бібліотек оснащено електронним обладнанням. У електронній базі вже 50% книжкового фонду - 400 тис. примірників книг. Введено єдині електронні читацькі квитки вже для 15-ти тисяч городян. Упродовж 2019 року послугами Інтернет-центрів при бібліотеках скористалися близько 50,0 тис. мешканців міста.

Систематично оновлюються книжкові фонди. На нові книги в 2019 році виділено 1,0 млн.грн. Щороку послугами міських бібліотек користуються понад 105,0 тис. городян.

У 2019 році вперше проведено масштабну реконструкцію Центральної бібліотеки для дорослого населення, на її базі відкрито бібліотеку нового формату - Бібліохаб. Розроблено єдину айдентику бібліотек та створено фірмовий дизайн їх приміщень, за яким будуть проводитися ремонти усіх закладів.

Станом на 01.01.2020 у палацах культури «Заводський», «Молодіжний», «Орбіта», «Титан» та «Хортицький» працювало 128 клубних формувань, які налічували понад 4,0 тис. постійних учасників (проти 104 клубних формування та 2,8 тис. учасників у 2015 році). Усі дитячі гуртки працюють на безоплатній основі, що надає можливість відвідувати їх дітям із сімей з різним рівнем статків.

З метою забезпечення змістовного дозвілля мешканців міста щороку палацами культури проводиться більше 1400 заходів, з них для дітей - до 700. Загальна кількість відвідувачів складає в середньому 470,0 тис. осіб, з них майже 100,0 тис. - діти. Кожного року збільшується кількість власних культурних проєктів, івентів та шоу-програм для різних вікових та соціальних верств населення, запроваджуються нові форми роботи.

Комунальний заклад «Кіноконцертний зал ім.О.Довженка» здійснює кінопоказ у 3-х залах, обладнаних сучасним демонстраційним, звуковим обладнанням, кінотеатральними кріслами та відповідною шумо-звукоізоляцією. За останні роки показники відвідуваності закладу постійно збільшуються. Так, у 2015 проведено 2780 кіносеансів, які відвідало 45,426 тис. осіб, у 2019 - 7731 кіносеансів, які переглянуло 84,2 тис. осіб.

Упродовж 2015-2019 років здійснювалася реалізація міської програми «Культура і мистецтво - назустріч кожному» та культурно-мистецьких проєктів всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Щороку влітку силами творчих колективів підвідомчих закладів культури проводяться культурні програми на відкритих майданчиках міста (історико-культурний комплекс «700-літній Запорізький дуб», парк Перемоги, сквер

Ювілейний, парк Трудової Слави, на майданчиках біля палаців культури). В середньому заходи відвідують до 200 тис. мешканців та гостей міста.

Крім того, організовуються загальноміські заходи до загальнодержавних свят та пам'ятних дат (до Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Конституції України, Дня незалежності України, Дня міста тощо). У 2015 проведено 13 загальноміських заходів, у 2016 - 14, у 2017 році - 13, у 2018 році - 9, у 2019 році - 12 загальноміських та 7 спільних із громадськими організаціями заходів. Відвідувачами заходів щороку стають понад 700 тис. мешканців та гостей міста.

У місті постійно відбуваються масштабні фест-проекти. Міжнародний фестиваль-конкурс дитячого та юнацького виконавського мистецтва «Акорди Хортиці» є унікальним, бо надає можливість виступати дітям-солістам із академічним симфонічним оркестром Запорізької обласної філармонії. У середньому щоразу у фестивалі беруть участь до 800 учасників з усіх регіонів України та із-за кордону (Австрії, Литви, Чехії, Японії, США, Нідерландів, Білорусі, Польщі тощо).

Один раз на два роки в Запоріжжі на базі муніципального театру-лабораторії «Ві» проходить театральний фестиваль «Золота Хортиця».

Двічі в Запоріжжі відбувся масштабний джазовий фестиваль під відкритим небом «Zaporizhzhia Jazzy», який потрапив до 30 найкращих фестивалів України.

У 2017 році в кіноконцертному залі ім. О.Довженка започатковано Запорізький відкритий кінофестиваль «ZIFF». З 2018 року проводиться музичний фестиваль «Khortytsia Freedom». Вперше у 2019 році в палаці культури «Хортицький» за підтримки Українського культурного фонду відбувся творчий інтенсив з циркового мистецтва «STAR BRIDGES».

Споживчий ринок

Упродовж 2015-2019 років спостерігалось послідовне зростання товарообігу та насичення споживчого ринку міста товарами та послугами.

Обсяг обороту роздрібною торгівлю за всіма каналами реалізації в 2015 році становив 28954,8 млн.грн, у 2016 - 33101,1 млн.грн. (на 14,3% більше).

Інформація щодо обороту роздрібною торгівлю за всіма каналами реалізації після 2016 року відсутня через затвердження нової Методики розрахунку обороту роздрібною торгівлю.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлю в 2016 році склав 15703,7 млн.грн., у 2017 - 16709,7 млн.грн. (+ 6,4%), у 2018 - 18716,1 млн.грн. (+ 12%), у 2019 році розрахунковий обсяг - 20925,5 млн.грн. (+11,8%).

Щороку збільшувався обсяг реалізованих послуг, так у 2015 році він становив 6342,0 млн.грн., у 2016 - 6926,9 млн.грн. (+9,2%), у 2017 - 8665,1 млн.грн. (+25,1%), у 2018 - 11413,0 млн.грн. (+ 31,7%), у 2019 - 12036,5 млн.грн. (+5,5%).

У звітному періоді розширилася мережа сучасних підприємств торгівлю, ресторанного господарства та з надання послуг, здійснювалася модернізація діючих ринків, відкривалися нові фірмові магазини.

Наприкінці 2019 року сфера обслуговування налічувала 2288 підприємств роздрібною торгівлі (2018 рік - 2476 од., 2017 рік - 2244 од., 2016 рік - 1785 од., 2015 рік - 1884 од.); 615 підприємств громадського харчування (2018 рік - 645 од., 2017 рік - 535 од., 2016 рік - 595 од., 2015 рік - 691 од.); 102 об'єкти оптової торгівлі (2018 рік - 98 од., 2017 рік - 98 од., 2016 рік - 111 од., 2015 рік - 165 од.); 923 об'єкти побутового обслуговування (2018 рік - 993 од., 2017 рік - 1008 од., 2016 рік - 960 од., 2015 рік - 1290 од.).

Крім того, в місті функціонувало 33 ринки та торговельні майданчики, середня заповнюваність торговельних місць на яких за 2019 рік склала 57,8% (2018 рік - 56,2%, 2017 рік - 59,3%, 2016 рік - 56,9%, 2015 рік - 53,6%).

З метою поліпшення діалогу та співпраці з суб'єктами господарювання районними адміністраціями проводилися робочі зустрічі з представниками бізнесу, на яких обговорювалися проблемні питання та спільні заходи на найближчу перспективу. Тривала робота в частині забезпечення нормативними, методичними та інформаційними матеріалами суб'єктів підприємницької діяльності. До відома керівників підприємств всіх форм власності доводилася інформація щодо проведення семінарів, нарад, навчальних заходів тощо.

Задля стимулювання розвитку внутрішньої торгівлі постійно проводилися виставкові заходи за різноманітною тематикою у виставковому центрі «Козак-Палац» (ЗТПП), в ПК «Дніпроспецсталь» (ДСС-Експо), на майданчику біля Палацу спорту «Юність» (адміністрацією підприємства). Суб'єкти господарювання інформувалися щодо графіків проведення виставкових заходів.

Запорізькою торгово-промисловою палатою в рамках роботи Центру інформаційної підтримки бізнесу м.Запоріжжя та Центру Підтримки Експорту, заснованих на базі ЗТПП, проведено низку форумних та освітніх заходів для представників МСП з різних тематик: зовнішньоекономічна діяльність, фінансова грамотність, маркетинг, розвиток бізнесу за участі міжнародних експертів. У грудні 2019 року закінчено роботу секторальної програми для аграріїв «AgroSchool». У рамках роботи «ТПП Академія» щомісяця проводилися навчальні заходи, на яких бізнес-тренери консультували підприємців з питань оптимізації бізнесу. Створено «Бізнес-акселератор», у рамках роботи якого проведено освітні семінари та розроблено дорожню карту для МСП щодо вимог до експорту продукції.

З метою забезпечення мешканців міста продуктами харчування за прийнятними цінами в звітному періоді проводилися ярмарки з реалізації продтоварів місцевих товаровиробників: у 2019 році - 159, у 2018 - 154, у 2017 - 186, у 2016 - 785, у 2015 - 192. Загальний роздрібний товарооборот на ярмарках склав: у 2019 році - 14,2 млн.грн., у 2018 - 6,4 млн.грн., у 2017- 10,1 млн.грн., у 2016 - 4,7 млн.грн., у 2015 - 12,2 млн.грн.

Фінансові ресурси

Показники доходної частини бюджету міста в 2015-2019 роках ґрунтувалися на положеннях і нормах реформованого законодавства та прогнозних показниках соціально-економічного розвитку м.Запоріжжя. Відповідно до розпочатої в 2015 році реформи децентралізації місцевих

бюджетів, зазнало суттєвих змін податкове та бюджетне законодавство, розширювалися джерела поповнення доходів та впроваджувалися новації в місцевих податках і зборах.

Упродовж останніх років відбувалося збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. У 2015 році їх отримано в обсязі 8 204,3 млн.грн. (на 21,4% більше, ніж у попередньому році), у 2016 році - 14 547,5 млн.грн. (на 77,3% більше), у 2017 році - 16 930,6 млн.грн. (на 16,4% більше), у 2018 році - 20 469,2 млн.грн. (на 20,9% більше), у 2019 році - 23 969,5 млн.грн. (на 17,1% більше).

З усіх зібраних на території міста податків і зборів в бюджеті міста безпосередньо залишається менше їх третини, при цьому їх питома вага щороку зменшується, а саме: у 2015 році - 29,3%, 2016 - 25,6%, 2017 - 27,2%, 2018 - 25,7%, 2019 - 24,9% (з урахуванням субвенцій та дотацій з державного бюджету - відповідно 53,4%, 41,7%, 47,2%, 42,3% та 35,7%). Це пов'язано з тим, що подальші кроки Уряду у створенні законодавчого поля не сприяли наповненню місцевих бюджетів та негативно характеризували впроваджені в результаті децентралізації реформи.

Щороку збільшувався обсяг власних доходів (без врахування міжбюджетних трансфертів):

Показник	2015	2016	2017	2018	2019
Обсяг доходів, всього, млн.грн.	4379,1	6067,0	7997,9	8651,9	8656,9
у т.ч.					
- власні надходження	2406,4	3726,8	4603,6	5262,5	5963,5
темп зростання до попереднього року	20,0%	54,9%	23,5%	14,3%	13,3%
- офіційні трансфери	1972,7	2340,2	3394,3	3389,4	2593,4

Основне джерело загального фонду бюджету міста (без трансфертів) - це податок на доходи фізичних осіб, питома вага якого в 2015 році становила 58,5% (1 292,2 млн.грн.), 2016 році - 55,9% (1 937,9 млн.грн.), 2017 році - 57,6% (2 487,4 млн.грн.), 2018 році - 63,0% (3 132,1 млн.грн.) та 2019 році - 64,1% (3 665,3 млн.грн.). Відповідно до змін до Бюджетного кодексу України зазначений податок надходив до бюджету міста впродовж останніх п'яти років за новим нормативом - 60% (замість 75%). Окремі особливості норм законодавства, що вплинули на надходження цього податку: в 2015 році запроваджувалося оподаткування великих заробітних плат шляхом зміни шкали оподаткування; відбувалося оподаткування пенсійних виплат, що перевищували 3 розміри мінімальної заробітної плати, за ставкою 15%; з 2016 року збільшено основну ставку податку з 15% до 18% та скасовано єдиний соціальний внесок, що утримувався із заробітної плати працівників; з 01.01.2017 законодавчо встановлено мінімальну заробітну плату в розмірі 3 200,0 грн. та збільшено прожитковий мінімум до 1 600,0 грн. У 2018-2019 роках не відбулося суттєвих змін у механізмі справляння цього податку, чинниками впливу в цих роках було зростання доходів низькооплачуваних верств населення через державне регулювання мінімальних соціальних

стандартів та збільшення рівня заробітної плати працівникам підприємств міста.

Ці заходи дозволили отримати в 2015 році податку на 244,0 млн.грн. більше, ніж у 2014 році (у співставних умовах), 2016 році - на 645,7 млн.грн., 2017 році - на 549,6 млн.грн., 2018 році - на 644,6 млн.грн. та 2019 році - на 533,2 млн.грн.

З 2015 року запроваджено акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизними товарами (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти). Для пального з 01.03.2016 ставка податку встановлена в розмірі 0,042 євро за кожний літр реалізованого (відпущеного) товару замість 5% від вартості реалізованого товару. З 2017 року місцеві бюджети в якості компенсації втрат, пов'язаних із скасуванням роздрібного акцизного податку з пального, отримують частину загальнодержавного акцизу (13,44%) згідно з Порядком зарахування частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до бюджетів місцевого самоврядування, що двічі на рік затверджується відповідними постановами Кабінету Міністрів України. За результатами - до бюджету міста надійшов значний обсяг коштів, а саме 1 272,6 млн.грн., у т.ч. в 2015 році - 181,1 млн.грн., 2016 році - 247,5 млн.грн., 2017 році - 276,9 млн.грн., 2018 році - 278,8 млн.грн. та 2019 році - 288,3 млн.грн.

За результатами реформування чинних раніше норм податкового законодавства суттєвих змін зазнали місцеві податки і збори. Зокрема, скасовано збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності й запроваджено транспортний податок. З 2015 року розширено базу оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, шляхом оподаткування комерційної (нежитлової) нерухомості, що суттєво вплинуло на зростання його надходжень (фактично надійшло податку у 2015 році - 14,0 млн.грн., 2016 - 24,0 млн.грн., 2017 - 34,2 млн.грн., 2018 - 46,2 млн.грн. та 2019 - 53,9 млн.грн.).

Здійснювалася оптимізація кількості груп платників єдиного податку. Крім того, згідно з внесеними в 2016 році змінами до спрощеної системи оподаткування для III групи платників єдиного податку зменшений річний обсяг доходу фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб з 20,0 млн.грн. до 5,0 млн.грн., а також збільшені відсоткові ставки податку з 2% до 3% доходу (у разі сплати ПДВ) та з 4% до 5% (у разі включення ПДВ до складу єдиного податку). Отже, обсяг сплати єдиного податку щороку збільшувався: в 2015 році - 192,1 млн.грн., 2016 році - 307,3 млн.грн. У 2017 році значно збільшилися надходження по платниках II групи єдиного податку, ставки для яких встановлено у відсотках до розміру мінімальної заробітної плати (в сумі 3 200 грн. з 01.01.2017, тобто збільшеної більше, ніж у 2 рази). Таким чином, сплата єдиного податку в порівнянні з попереднім роком збільшилася на 115,1 млн.грн. та в 2017 році склала 422,4 млн.грн. У 2018 та 2019 роках єдиного податку надійшло відповідно 540,7 млн.грн. та 674,3 млн.грн.

З державного бюджету в 2015 році передано плату за надання інших адміністративних послуг та державне мито, 2016 році - низка адміністративних

зборів (адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних та фізичних осіб, тощо), 2019 році - 5% рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення, що дозволило збільшити фінансовий ресурс. Загалом зазначені кошти впродовж п'яти років поповнили бюджет міста майже на 180,0 млн.грн.

За результатами впровадження в місті з 2019 року нового механізму справляння та порядку сплати туристичного збору відповідно до оновлених норм Податкового кодексу України та рішення міської ради від 30.01.2019 №39 «Про встановлення туристичного збору» додатково надійшло 1,9 млн.грн.

Бюджет міста упродовж 2015-2019 років зберігав соціальну спрямованість, тому першочерговими завданнями при виконанні бюджету міста було забезпечення фінансовим ресурсом видатків соціального характеру. При цьому здійснювалося в повному обсязі фінансування всіх видатків згідно з зареєстрованими фінансовими зобов'язаннями та виконаними роботами. У 2018 та 2019 роках деякі видатки бюджету розвитку міста фінансувалися за рахунок залучення кредитних коштів у вигляді місцевого запозичення на загальну суму 1 053,0 млн.грн. У звітних періодах за рахунок коштів бюджету міста заборгованість за захищеними статтями відсутня.

Розвиток підприємництва

Розвиток малого і середнього підприємництва посідає важливе місце в соціально-економічному розвитку міста.

Згідно з даними Головного управління Державної податкової служби в Запорізькій області кількість фізичних осіб-підприємців у 2015 році складала 41,4 тис.осіб, у 2016 - 37,22 тис.осіб, у 2017 - 34,82 тис. осіб, у 2018 - 35,87 тис.осіб, у 2019 році - 36,50 тис.осіб.

За даними Головного управління статистики у Запорізькій області кількість малих підприємств у 2015 році склала 8405 од., у 2016 - 7754 од., у 2017 - 8398 од., у 2018 - 8691 од, за даними ГУ Державної податкової служби у Запорізькій області в 2019 році їх кількість становила 8233 од.

Середньомісячна заробітна плата працівників малих підприємств у 2015 році становила 2225,0 грн., у 2016 році - 2638,5 грн. (збільшилася на 18,6%), у 2017 році - 3824,0 грн. (+44,9%), у 2018 році - 4811,0 грн. (+25,8%). Інформацію за 2019 рік буде надано ГУ статистики у Запорізькій області в 3 кварталі 2020 року.

Надходження від суб'єктів малого підприємництва до бюджетів всіх рівнів у 2015 році становили 879,6 млн.грн., у 2016 - 1442,8 млн.грн (164% до 2015 року), у 2017 - 1656,7 млн.грн. (115% до 2016 року), у 2018 - 1913,9 млн.грн. (116% до 2017 року), у 2019 - 2312,2 млн.грн. (121% до 2018 року).

У місті реалізується Програма фінансування деяких заходів щодо підтримки малого та середнього підприємництва, фінансування якої в 2015 році склало 175,0 тис.грн., 2016 - 485,0 тис.грн. (у 2,8 р.б.), 2017 - 680,0 тис.грн. (+40%), 2018 - 800 тис.грн. (+18%), 2019 рік - 1400 тис.грн. (+75%).

З метою підтримки розвитку молодіжного підприємництва, реалізації інтелектуального потенціалу молоді щороку проводився конкурс бізнес-проектів серед молоді. У 2018 році учасники конкурсу підготували 20 бізнес-проектів (у 2017 році - 25, у 2016 році - 24, у 2015 році - 21) різної спрямованості в сферах послуг, торгівлі та виробництва. Переможці та учасники конкурсу отримали грошові призи, цінні подарунки, квіти та дипломи.

У 2018-2019 роках проводився фестиваль «Startup Fest», у 2019 році форум «Креативні індустрії - шлях до розвитку».

За підтримки міської влади у ВЦ «Козак-Палац» у 2016-2017 роках проведено ІТ-форум, який став вже традиційним для нашого міста. У рамках ІТ-форуму - 2017 вперше відбувся фінал конкурсу «Кубок міста на найкращий стартап».

У 2017-2019 роках у виставковому центрі «Козак-Палац» проведено міжнародний форум «InCo Forum», присвячений актуальним питанням кооперації об'єднаних територіальних громад і бізнесу.

Для надання інформаційної підтримки підприємцям у 2015 році проведено 3 безкоштовні інформаційно-консультаційних семінари для підприємців, в 2016 році - 3, у 2017 році - 6, у 2018 - 10, у 2019 - 4.

З метою формування цілісної та ефективної системи підтримки малого та середнього бізнесу та створення сприятливих умов для його розвитку у співпраці з проектом «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС) затверджено Програму розвитку малого і середнього підприємництва в м.Запоріжжі на 2017-2021 роки.

У місті створено відкриту базу даних площ, що пропонуються до реалізації для розміщення бізнесу. Щороку формується та оприлюднюється перелік майна, яке може бути передано в оренду, проводяться аукціони з оренди об'єктів комунальної власності. За результатами аукціонів у 2015 році передано в оренду 9159,03 кв.м, у 2016 - 4776,19 м.кв., у 2017 - 14295,99 м.кв., у 2018 - 12372,55 кв.м, у 2019 - 8436,81 кв.м площі комунальної власності.

З метою сприяння місцевим виробникам у представленні власної продукції та послуг на споживчому ринку проведено виставку «Малий і середній бізнес - 2015. Біржа субконтрактингу та аутсорсингу». З 2016 року виставка проводилася в рамках Міжнародного форуму інтеграції та кооперації «InCoForum».

У 2018 році проведено виставку-ярмарок «Зроблено в Запоріжжі», спрямовану на підтримку місцевих товаровиробників, підвищення інвестиційної привабливості міста.

З метою спрощення процедури реєстрації юридичних осіб у трьох районах міста в 2016 році відкрито відділи реєстрації фізичних осіб департаменту реєстраційних послуг міської ради.

Тривала робота щодо удосконалення роботи Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП). На цей час на території м.Запоріжжя функціонують шість філій та продовжується робота над створенням сьомої філії ЦНАП (проти одного Центру в 2015 році).

Через філії ЦНАП надається 149 видів адміністративних послуг, у тому числі 49 - документів дозвільного характеру.

ЦНАП співпрацює з 23 адміністративними органами, з яких 5 - органи місцевого самоврядування, 18 - обласних та територіальних органів центральної виконавчої влади, також суб'єктом надання 2 адміністративних послуг є департамент надання адміністративних послуг та розвитку підприємництва Запорізької міської ради. Щодня до філій ЦНАП звертається від 500 до 600 суб'єктів звернення.

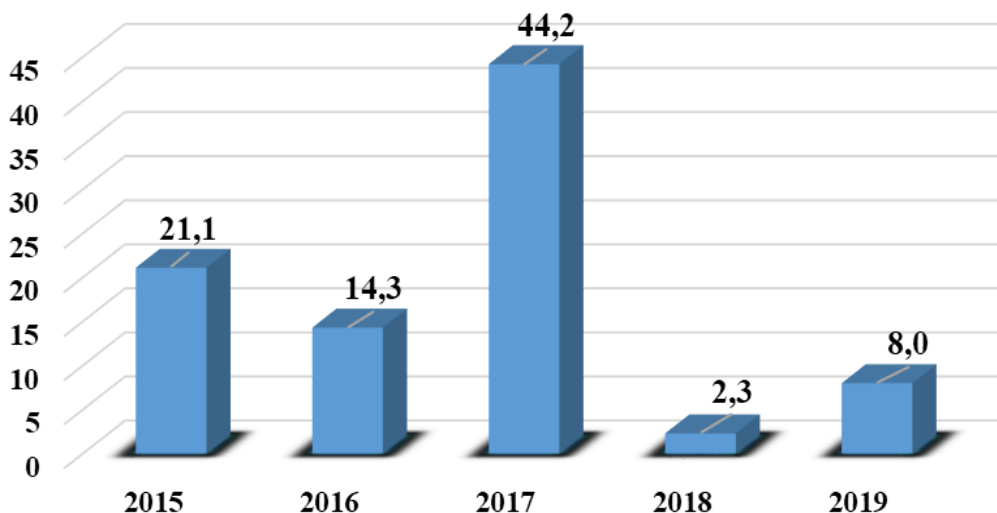
У 2019 році проведено сертифікацію адміністративних послуг на відповідність міжнародним вимогам стандарту ISO 9001:2015 та отримано сертифікат відповідності.

Створення сприятливих умов для залучення інвестицій

Залучення прямих іноземних інвестицій є стратегічним напрямком інвестиційної політики. Основна частка залучених у місто іноземних інвестицій - прямі іноземні інвестиції.

Упродовж 2015-2019 років в економіку міста надійшло відповідно 21,1 млн.дол.США (у 2 рази більше, ніж заплановано), 14,3 млн.дол.США (на 45,2% менше), 44,2 млн.дол.США (на 41,2% більше), 2,3 млн.дол.США (на 93,5% менше) та 8,0 млн.дол.США (на 80,0% менше) іноземних інвестицій (акціонерного капіталу). Зменшення обсягу залучених іноземних інвестицій у 2016 році, 2018 та 2019 роках пояснюється нестабільним фінансово-економічним і політичним станом, ООС.

Динаміка надходження іноземних інвестицій, млн.дол.США

Загальний обсяг акціонерного капіталу нерезидентів станом на 31.12.2019 склав 863,4 млн.дол.США що на 1,3% більше, ніж на 01.01.2019 (852,5 млн.дол.США).

В економіку міста залучено 94,6% від обсягу прямих іноземних інвестицій області. У розрахунку на одного мешканця міста цей показник склав 1169,7 дол.США.

Приріст інвестицій спостерігався в сфері виробництва хімічних речовин і хімічної продукції на 11,7%, у сфері металургійного виробництва, виробництва

готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування - на 2,5%, у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажі машин і устаткування - на 11,6%, у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрській діяльності - на 6,7%, у сфері інформації та телекомунікації на 32,0%, разом з тим спостерігається падіння інвестицій у будівельній галузі (на 23,1%).

Капітал нерезидентів спрямовано, переважно, у промисловість (72,2% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій), а саме: у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (20,1%), машинобудування (23,4%), металургійне виробництво (9,9%). Крім того, значу частку інвестицій спрямовано в сферу оптової та роздрібною торгівлі, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (13,6%) та в сферу операцій з нерухомим майном (11,9%).

Прямі іноземні інвестиції в економіку м. Запоріжжя надходили із більш, ніж 45 країн світу. Найбільші інвестори: Кіпр, Нідерланди, Естонія, Австрія.

Зовнішньоекономічні зв'язки

Місто має чітко визначену експортну орієнтацію. Так, більше 70,8% зовнішньоторговельного товарообігу складає експорт.

Упродовж 2015-2019 років, як і в попередні роки місто мало позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу. У 2015 році воно складало 1608,9 млн.дол.США, у 2016 році - 1215,8 млн.дол.США, у 2017 році - 1563,9 млн.дол.США, у 2018 році - 1607,0 млн.дол.США, у 2019 році - 1453,7 млн.дол.США.

Основні показники, які характеризують зовнішню торгівлю за 2015-2019 роки

Показник	2015 рік млн.дол. США	% до поперед- нього року	2016 рік млн.дол. США	% до поперед- нього року	2017 рік млн.дол. США	% до поперед- нього року	2018 рік млн.дол. США	% до поперед- нього року	2019 рік млн.дол. США	% до поперед- нього року
Експорт товарів та послуг	2 635,4	77,8	2 076,6	78,8	2 666,3	128,4	3 126,8	117,3	2 758,6	88,2
Імпорт товарів та послуг	1 026,5	69,1	860,8	83,9	1 102,4	128,1	1 519,8	137,9	1 304,9	85,9
Сальдо (+, -)	1 608,9	x	1 215,8	x	1 563,9	x	1 607,0	x	1 453,7	x

Основу зовнішньої торгівлі міста становили товари. На їх долю в середньому припадало 93% експорту та 97% імпорту. Однак враховуючи інфляційні процеси та стрімке знецінення національної валюти упродовж 2015-2016 років відбулося суттєве скорочення експорту та імпорту товарів. У зв'язку з цим зовнішньоторговельний оборот товарів у 2015 році складав 3457,7 млн.дол.США (на 24,8% менше, ніж у 2014 році та на 24,1% менше від запланованого), у 2016 році - 2721,6 млн.дол.США (на 21,3% менше, ніж у 2015 році та на 42,2% менше від запланованого).

Однак, у 2017 та 2018 роках спостерігалось покращання показників зовнішньої торгівлі міста. Так, зовнішньоторговельний оборот товарів у 2017 році складав 3554,2 млн.дол.США (на 30,6% більше, ніж у 2016 році та

на 26,3% менше від запланованого), у 2018 році - 4425,8 млн.дол.США (на 24,5% більше, ніж у 2017 році та на 10,3% менше від запланованого).

У 2019 році спостерігалось погіршення показників зовнішньої торгівлі міста. Так, зовнішньоторговельний оборот товарів складав 3846,3 млн.дол.США (на 13,1% менше, ніж у 2018 році та на 23,0% менше від запланованого). Зменшення показників зовнішньої торгівлі міста пояснюється нестабільним фінансово-економічним та політичним станом.

Зовнішня торгівля товарами за 2015-2019 роки

Показник	2015 рік, млн.дол. США		% до		2016 рік, млн.дол. США		% до		2017 рік, млн.дол. США		% до		2018 рік, млн.дол. США		% до		2019 рік, млн.дол. США		% до	
	план	факт	2014 року	плану	план	факт	2015 року	плану	план	факт	2016 року	плану	план	факт	2017 року	плану	план	факт	2018 року	плану
Зовнішньоторговельний оборот	4557,3	3457,7	75,2	75,9	4705,0	2721,6	78,7	57,8	4824,7	3554,2	130,6	73,7	4933,7	4425,8	124,5	89,7	4992,7	3846,3	86,9	77,0
Експорт товарів	3295,9	2496,2	78,2	75,7	3431,0	1912,9	76,6	55,8	3554,5	2499,3	130,7	70,3	3664,7	2949,2	118,0	80,5	3745,4	2572,1	87,2	68,7
Імпорт товарів	1261,4	961,5	68,4	76,2	1274,0	808,7	84,1	63,5	1270,0	1054,9	130,4	83,1	1268,9	1476,6	140,0	116,4	1247,4	1274,2	86,3	102,1

Зовнішньоторговельні взаємовідносини підтримувалися з партнерами із понад 140 країнами світу. Найвагоміша частка запорізької продукції поставлялася до країн Європи, Азії та СНД. Значні експортні поставки здійснювалися у Російську Федерацію, Туреччину, Китай, США, Італію, ОАЕ, Польщу, Єгипет, Німеччину, Іспанію, Ліван, Нідерланди, Індію, Болгарію, Єгипет, Німеччину. Імпорт товарів здійснювався, зокрема, з РФ, Китаю, Німеччини, Туреччини, Словаччини, Великої Британії, США, Польщі, Японії, Білорусі, Норвегії.

У структурі експорту основну частку склали: чорні метали; машини, обладнання та механізми; продукти рослинного походження; продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, в структурі імпорту - мінеральні продукти; недорогочінні метали та вироби з них; реактори, котли, машини, електричні машини; риба та ракоподібні; живі тварини, продукти тваринного походження.

Туризм

У туристичній галузі основна увага приділялася збільшенню обсягів внутрішнього та в'їзного туризму, підвищення ефективності використання туристичного та рекреаційного потенціалу, благоустрою території міста з урахуванням пріоритетів розвитку туризму та формування у мешканців міста нової системи культурних цінностей.

У 2017-2019 роках узгоджено Концепцією розвитку туризму «7x7» основними напрямками якої є: історичний, індустріальний, пізнавальний, подієвий, сакральний, видовищний та козацький туризм.

У звітному періоді успішно реалізовано «Програму розвитку туризму на 2017-2019 роки», затверджено «Програму розвитку туризму в м. Запоріжжі на 2020-2023 роки», створено Координаційну раду з питань розвитку туризму і рекреації.

Для зручності туристів та мешканців міста виготовлено та встановлено 5 туристичних покажчиків (у районі вокзалу ЖД-1, на пл.Маяковського, о. Хортиці, пл.Театральній та пр. Металургів).

Реалізовано проєкт «Розумний гід». Наразі в місті є 29 інформаційних табличок з QR-кодами на основних туристичних та історичних об'єктах міста. Навігаційний туристичний маршрут містом є одним з найбільших в Україні. Інформацію на табличках розміщено на 2х мовах та продубльовано шрифтом Брайля. При зчитуванні QR-коду з інформацією можна ознайомитися додатково на 7 мовах та прослухати професійний голосовий супровід до кожного об'єкту. За статистичними даними в 2019 році здійснено близько 10 тис. зчитувань інформації з табличок з QR-кодами, що надає можливість визначити туристичний потік та кількість іноземних туристів.

Розроблено сучасну Туристичну карту Запоріжжя, яка має комфортний формат та містить інформацію про основні історичні, архітектурні об'єкти, найбільш привабливі туристичні дестинації та маршрути, місця для відпочинку та основну контакту інформацію для вирішення надзвичайних ситуацій.

Розроблено туристичний портал міста zaporizhzhia.city, який має 7 розділів та близько 150 різних сторінок, кожна з яких представлена якісним текстовим та візуальним контентом, які регулярно оновлюються. Постійно ведеться сторінка Zaporizhzhia в соціальних мережах, та створено спеціальні окремі сторінки: фестивалів «Zaporizhzhia Jazzy» та «Khortytsia Freedom», Туристичний Бізнес Форум, Zaporizhzhia, city Hub.

У 2018 році створено КП «Туристичний інформаційний центр Запоріжжя», який вже двічі отримав сертифікат якості ISO і є єдиним двічі сертифікованим туристичним центром в Україні. Підписано Меморандум про співпрацю з 13 містами України.

З 2017 року проводиться Туристичний Бізнес Форум, формат якого постійно розширюється.

У 2019 році презентовано власний туристичний продукт - індустриальна екскурсія до найпотужнішого підприємства регіону ПАТ «Запоріжсталь» «SteelPne misto «Z». З березня 2019 року проведено 40 екскурсій, кількість екскурсантів склала 400 осіб, з них 67 іноземців.

Значна увага приділялася роботі зі ЗМІ та провідними Інтернет-порталами, розміщувалася зовнішня реклама в більш, ніж 10 містах України. Управління туризму активно співпрацює з різними культурними та тревел проєктами (Феєрія мандрів, Мандруй своє, Ukramer, Google maps тощо).

Починаючи з 2017 року здійснюється презентація туристичного потенціалу міста на міжнародній виставці «Uitt-2019» у м.Києві.

У звітному періоді значно збільшився обсяг надходжень від туристичного збору, який у 2019 році становив 2 536,79 тис.грн., проти 324,8 тис.грн. у 2015 році.

Демографічна ситуація

Упродовж 2015-2019 років чисельність наявного населення м.Запоріжжя зменшилася на 25,7 тис.осіб, з 756,9 тис.осіб станом на 01.01.2016 до 731,2 тис.осіб станом на 01.01.2020. Така негативна динаміка пояснюється переважанням смертності над народжуваністю, масштабною трудовою міграцією, старінням населення.

Динаміка демографічної ситуації в м.Запоріжжі

Показник	2015	2016	2017	2018	2019
Чисельність наявного населення, тис.осіб	756,9 на 01.01.2016	750,685 на 01.01.2017	745,432 на 01.01.2018	738,7 на 01.01.2019	731,2 на 01.01.2020
Кількість народжених, осіб	6708	6219	5691	4980	4563
Кількість померлих, осіб	11049	11274	11023	11068	10967
Міграційний рух, осіб	-725	-1187	+79	-616	-402
Кількість прибулих	5979	958	*	5970	5831
Кількість вибулих, осіб	6704	2145	*	6586	6233

Показники смертності залишаються на порівняно стабільному рівні, проте кількість новонароджених значно поступається кількості померлих.

Упродовж 5 років у місті народилося 28,161 тис. немовлят, при цьому щороку кількість новонароджених зменшувалася: так у 2015 році їх народилося - 6708 осіб, у 2016 - 6219, у 2017- 5691, у 2018 - 4980, у 2019 - 4563.

Через скорочення тривалості життя як чоловіків, так і жінок, погіршення здоров'я мешканців у місті смертність значно перевищує народжуваність. Починаючи з 2017 року смертність перевищувала народжуваність більше, ніж у 2,0 рази, найвищий показник перевищення зафіксовано в 2019 році в 2,4 рази. Всього за 5 років померло 55,381 тис.осіб. Природне скорочення становило 27,22 тис.осіб.

Грошові доходи населення

Найбільшу питому вагу в структурі грошових доходів населення становить оплата праці. Вона забезпечує не лише відтворення робочої сили, але й виступає основним регулятором ринку праці.

Упродовж 2015-2019 років у м.Запоріжжі зберігалася тенденція щодо збільшення заробітної плати. Так, у 2015 році в порівнянні з попереднім роком вона зросла на 23,7% та становила 4470,20 грн., у 2016 році - на 20,4% (5379,9 грн.), у 2017 - на 34,0% (7211,73 грн), у 2018 році - на 25,5% (9256,46 грн.), у 2019 - на 18,0% (10924,48 грн.).

Рівень середньомісячної заробітної плати в м.Запоріжжі один з найвищих серед обласних центрів України (місто посідає 2 місце після Києва).

Середня заробітна плата в м.Запоріжжі традиційно вище, ніж по області (в 2015 році - на 6,4%, у 2016 році - на 5,9%, у 2017 - на 5,1%, у 2018 - на, у

2019 - на 4,2%) та по Україні (у 2015 році на 6,6%, у 2016 році - на 3,8%, у 2017 - 1,5%, у 2018 - на, у 2019 - на 4,1%).

Зростання заробітної плати відбулося, головним чином, завдяки збільшенню соціальних стандартів. Для забезпечення стабільного економічного зростання і сталого становища в економіці країни урядом створювалися умови для збільшення рівня доходів громадян. Так, упродовж 2015-2016 років мінімальна заробітна плата збільшилася з 1218 грн. (на початку 2015 року) до 1600 грн. (наприкінці 2016 року). Темп зростання її до попереднього року становив: у 2015 році - 104,4%, у 2016 році - 113,2%. У 2017 році рівень мінімальної заробітної плати становив 3200,0 грн, або вдвічі більше, ніж торік, у 2018 - 3723,0 грн. (на 16,3% більше), у 2019 році - 4173,0 (на 12,1%).

З метою здійснення контролю за станом погашення існуючої та попередження виникнення нової заборгованості із заробітної плати щотижня здійснюється моніторинг стану своєчасної виплати заробітної плати в розрізі підприємств, установ і організацій міста, заслуховуються звіти керівників підприємств на засіданнях районної та міської комісій з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати.

У 2015 році відбулося 96 засідань міської та районних комісій, де заслухано 414 звітів керівників підприємств; у 2016 році - 107 засідань, заслухано 467 керівників; у 2017 році - 89 засідань, заслухано 387 керівників, у 2018 році - 96 засідань міської та районних комісій, 78 засідань районних робочих груп з питань забезпечення реалізації рішень, спрямованих на підвищення рівня оплати праці та дотримання норм законодавства в частині мінімальної заробітної плати, заслухано 430 керівника; у 2019 році - 93 засідання міської та районних комісій, 81 засідання районних робочих груп, де заслухано 372 керівника.

За результатами проведеної роботи в 2015 році погашено понад 86,0 млн.грн. заборгованості із виплати заробітної плати; у 2016 році - понад 60 млн.грн., у 2017 - 59,12 млн.грн., у 2018 році - 109,84 млн.грн., у 2019 році - 96,17 млн.грн. (наростаючим підсумком).

Природокористування та охорона навколишнього природного середовища

З метою попередження виникнення аварійних ситуацій та безаварійної роботи колекторів, забруднення прилеглої території та р.Дніпро неочищеними

стічними водами і поліпшення санітарно-епідеміологічного стану прилеглих територій у 2015-2019 роках виконано наступні заходи:

- реконструкцію каналізаційного напірного колектору $D=710$ мм від КНС-23. Ділянка №3 від вул.Істоміна до камери гасіння. Сума фінансування склала 17 193,287 тис.грн.;

- реконструкцію каналізаційного колектору до КНС-1 по вул.Українській (15 794,643 тис.грн.);

- реконструкцію напірного каналізаційного колектору КНС-24 від вул.Істоміна-Калинової до камери гасіння по вул.Новгородській (ділянка від вул.Калинової до вул.Калнишевського) (9 985,818 тис.грн.);

- реконструкцію самопливного каналізаційного колектору по пр.Металургів від вул.Рекордної до вул.Лучевої (2 456,833 тис.грн.);

- реконструкцію самопливного каналізаційного колектору від вул.Новгородської до ЦОС-2. Ділянка переходу дюкером під вул.Задніпровською та залізницею (2 092,040 тис.грн.);

- реконструкцію напірного колектору каналізації $d=200$ мм від КНС-34 до напірного колектору $d=400$ мм ПрАТ «Укрграфіт» по Північному шосе (1 955,741 тис.грн.);

- придбано технологічне обладнання для каналізаційних насосних станцій (КНС) для заміни такого, що використало свої технічні можливості (1495,337 тис.грн.).

Виконувалися роботи з розчищення р.Верхня Хортиця (12 564,587 тис.грн.), з реконструкції центральних каналізаційних очисних споруд Лівого берега (ЦОС-1). Мулові ставки (1 030,778 тис.грн.).

Закінчено роботи з розчищення малої та великої водойми парку «Дубовий гай» (8 679,613 тис.грн.).

Виконано проєктні роботи по об'єктах:

- «Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок. Розчищення гірлової ділянки русла р.Мокра Московка» - 799,998 тис.грн.;

- «Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок. Розчищення русла б.Суша в районі дослідної станції» - 100,052 тис.грн.;

- «Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок. Розчищення русла балки Поповка у м.Запоріжжя - реконструкція» - 24,000 тис.грн.

З метою розширення зеленої зони, поліпшення екологічного стану, створення стійких, до несприятливих умов навколишнього середовища зелених насаджень щороку проводилися заходи з озеленення міста. Загальна сума фінансування склала 29 246,982 тис.грн. (у т.ч. кошти обласного бюджету).

У звітному періоді виконано заходи з озеленення Ландшафтного парку вздовж Прибережної магістралі на 17 850,459 тис.грн.

За 2015-2019 роки висаджено 9,50 тис. дерев; 46,21 тис. кущів; засіяно 1,692 тис.кв.м газону; 7,36 кв.м гідропосіву газону; укладено 5,093 тис. кв.м рулонного газону.

Техногенна безпека міста

Основні зусилля роботи управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради впродовж 2015-2019 років спрямовувалася на реалізацію державної політики в сфері цивільного захисту населення та забезпечення гарантованого рівня безпеки особистості, суспільства та навколишнього середовища. Зокрема, створення умов щодо захисту населення від надзвичайних ситуацій, у тому числі військового характеру, шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим.

У 2015-2019 роках у рамках попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення виконано наступні роботи:

№ з/п	Заходи	2015 рік	2016 рік	2017 рік (факт)	2018 рік	2019 рік
1	Паводки та підтоплення	31 раз відкачано 65565 м куб. води	8 разів відкачано 1720 м куб. води	9 разів відкачано 1605 м куб. води	10 разів	2 рази
2	Проведення поточної демеркурізації	Зібрано 4110 гр ртуті, оброблено 380 м.кв. приміщень	Зібрано 52 гр ртуті, оброблено 199 м.кв. приміщень	Зібрано 1544 гр ртуті, оброблено 212 м.кв. приміщень	Проведено демеркурізацію 14 разів	Зібрано 24 гр ртуті, оброблено 68 м.кв. приміщень
3	Дорожньо-транспортні пригоди	Врятовано 18 осіб	Врятовано 8 осіб	Врятовано 4 особи	Проведено 3 рази	Проведено 2 рази
4	Аварійно-рятувальні роботи з попередження загибелі та травматизму населення в побуті	682 рази	948 разів	978 разів	883 рази	734 рази
5	Інше (евакуація померлих, попередження суїциду, проведення планових навчань тощо)	64 рази	18 разів	21 раз	76 разів	62 рази
6	Надання допомоги на воді	Врятовано 162 особи	Врятовано 253 особи	Врятовано 281 особу	Врятовано 260 осіб	Врятовано 169 осіб
7	Пошуково-рятувальні водолазні роботи	15	14	17	185	135
8	Підняття померлих в результаті пошуково-рятувальних водолазних робіт	20	12	16	15	17
9	Обстежено акваторій пляжів, інших місць масового відпочинку	6	4	5	3	3
10	Інформування населення про правила поведінки і події на воді і льоду через ЗМІ та мережу інтернет	8	6	10	3	3

11	Показові роботи рятувальників в зоні порятунку через ЗМІ	4	3	5	2	3
12	Пункти прийому, обігріву і надання першої допомоги потерпілим на льоду, холодній воді	3	3	3	3	3

У продовж п'яти років спеціалісти аварійно-рятувальної служби врятували життя 840 особам, на водних об'єктах врятовано життя 1125 особам.

** Інформацію підготовлено з використанням даних Головного управління статистики у Запорізькій області*

Додаток
до інформації про виконання
Середньострокової програми
економічного і соціального розвитку
м.Запоріжжя на 2015-2019 роки за
2015-2019 роки

**Основні показники економічного і соціального розвитку
Середньострокової програми економічного і соціального розвитку м.Запоріжжя за 2015-2019 роки**

Найменування показника	Од. виміру	2015		2016		2017		2018			2019		
		факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %
Промисловий комплекс													
Обсяг реалізації промислової продукції, всього, у т.ч.:	млн.грн.	95230,1	133,8	104648,4	136,2	138827,0	169,4	85211,5	157113,8	у 1,8 р.б.	86915,7	136555,4	157,1
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів крім машин і устаткування	млн.грн.	47295,9	133,2	49757,2	129,5	70025,2	170,9	42605,8	84303,5	у 1,9 р.б.	43457,9	68982,4	158,7
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин та устаткування	млн.грн.	16875,3	112,9	14682,7	95,0	21554,5	131,5	17042,3	23175,6	136,0	17383,1	18027,9	103,7
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	млн.грн.	12359,7	у 1,9 р.б.	16476,2	у 2,2 р.б.	14977,4	у 1,9 р.б.	8265,5	12831,4	155,2	8430,8	12928,1	153,3
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	млн.грн.	4372,5	114,6	7987,4	у 1,9 р.б.	11728,8	у 2,7 р.б.	4516,2	13689,5	у 3,0 р.б.	4606,5	13711,7	у 2,9 р.б.
Транспорт та зв'язок													
Перевезено пасажирів автомобільним транспортом ЗКПМЕ «Запоріжелектротранс»*	млн. осіб	0,44	100,0	0,47	101,7	1,7	102,1	3,32	3,11	93,5	11,83	10,3	87,1

Найменування показника	Од. виміру	2015		2016		2017		2018			2019		
		факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %
Перевезено пасажирів електротранспортом*	млн. осіб	18,25	101,3	16,36	101,3	14,54	101,3	11,91	11,55	97,0	11,81	11,09	93,9
Технічне переоснащення міського електротранспорту	од.	14	140,0	5	20,0	12	48,0	25	16	64,0	25	13	52,0
Дохід КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя»	млн.грн.	34,35	108,2	77,48	120,6	101,3	120,2	109,89	159,21	144,9	126,7	225,6	178,0
Житлово-комунальне господарство													
Кількість створених ОСББ	од.	36	34,3	692	567,7	53	39,3	150	71	47,3	165	86	52,1
Частка загальної площі багатоквартирного (5 та більше поверхів) житлового фонду, що обслуговується ОСББ	%	6,25	х	25,32	х	30,31	х	9,92	35,22	х	10,91	38,18	х
Обладнання багатоквартирних будинків приладами обліку теплової енергії	од.	141	148,4	210	210	223	-	-	193	-	-	194	-
Благоустрій та комунальне обслуговування:													
Протяжність реконструйованих вулиць міста	км	3,55	38,0	1,97	17,6	30,15	у 2,3 р.б.	20,3	1,30	6,4	18,3	0,669	3,7
Протяжність переоснащення мереж зовнішнього освітлення вулиць	км	19,9	19,9	34,81	34,8	63,7	63,8	99,9	22,977	23	99,9	16,354	16,4
Гуманітарна сфера													
Кількість лікарняних ліжок на 10 тис. населення	од.	53,4	100,8	52,2	98,5	52,0	98,1	53	52,3	98,7	53	50,8	95,8
Кількість лікарів на 10 тис. населення	осіб	40,4	101,0	40,2	100,5	40,5	101,3	40	40,4	101,0	40	40,2	100,5

Найменування показника	Од. виміру	2015		2016		2017		2018			2019		
		факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %
Рівень охоплення дітей дошкільною освітою	%	87	100	88	101	87	98,8	87	91	105	87	92	106
Відкриття дошкільних навчальних закладів	од.	2	100	7	700	3	100	0	0	0	1	1	100
Відкриття додаткових груп на базі діючих дошкільних навчальних закладів	од.	10	100	27	180	7	175	5	0	0	5	5	100
Охоплення дітей позашкільною освітою	%	26,4	100,4	26	98,5	25,5	96,6	26,6	24,4	91,7	26,7	25,7	96,3
Обсяг надання платних послуг населенню у сфері культури	млн.грн.	5,643	80,6	6,366	84,8	8,570	107,5	8,453	11,601	137,2	8,995	13,534	150,5
Кількість учнів шкіл вищої спортивної майстерності (ШВСМ)	осіб	119	121	156	156,0	148	145,1	104	150	144,2	106	152	143,4
Кількість майстрів спорту України, майстрів спорту міжнародного класу та кандидатів у майстри спорту	осіб	239	100	240	99,0	254	105,0	244	261	107	250	290	116
Забезпечення молоді житлом, надання пільгових довготривалих кредитів	од.	3	100	6	120	15	115	17	16	94	19	19	100
Фінансові ресурси													
Доходи місцевих бюджетів – всього	млн.грн.	4 379,1	107,5	6 067,0	103,2	7 997,9	101,9	8 573,8	8 651,9	100,9	8 621,2	8 556,9	99,3
в т.ч. дотації, субвенції	млн.грн.	1 972,7	99,4	2 340,2	99,5	3 394,3	99,2	3 455,8	3 389,4	98,1	2 713,0	2 593,4	95,6
Видатки місцевих бюджетів – всього	млн.грн.	4 130,1	94,2	5 984,0	92,6	8 333,3	97,8	9 378,1	9 174,4	97,8	9 416,2	9 192,1	97,6
Фонд оплати праці штатних працівників	млн.грн.	12304,71	112,4	14383,51	125,1	18993,53	154,5	13203,28	24860,22	188,3	14209,84	28693,62	у 2,0 р.б.

Найменування показника	Од. виміру	2015		2016		2017		2018			2019		
		факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %
Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника	грн.	4470,20	115,6	5379,9	131,9	7211,73	165,5	4672,1	9256,46	198,1	5017,6	10924,48	у 2,2 р.б.
Середньооблікова кількість штатних працівників	тис.осіб	229,38	97,2	222,8	94,8	219,3	93,3	235,5	223,7	95,0	236,0	218,9	92,8
Споживчий ринок													
Обсяги обороту роздрібною торгівлі (за всіма каналами реалізації)	млн.грн.	28954,8	108,7	33101,0	118,3	**	-	30840,8	**	-	62382,8	**	-
Темп зростання обсягів обороту роздрібною торгівлі (за всіма каналами реалізації)	%	112,8	-	105,0	-	**	-	105	**	-	105,0	**	-
Обсяг роздрібною товарообороту підприємств, основним видом економічної діяльності яких є роздрібною торгівля	млн.грн.	-	-	15703,7	-	16709,7	-	-	18716,1	-	-	20925,5 розр.	-
Обсяг реалізованих послуг	млн.грн.	6341,9	145,1	6926,9	156,9	8665,1	194,3	4504,4	11413,0	у 2,5 р.б.	4549,1	12036,5 розр.	у 2,6 р.б.
Темп зростання обсягів реалізованих послуг	%	120,2	-	109,2	-	125,1	-	101,0	131,7	-	101,0	105,5 розр.	-
Мале підприємництво													
Кількість малих підприємств	од.	8405	95,6	7754	86,9	8398	92,7	9195	8691	94,5	9333	8233 розр.	88,2
Кількість зареєстрованих підприємців - фізичних осіб	осіб	41400	90,1	37221	80,6	34824	75,1	46626	35872	76,9	46860	36499	77,9

Найменування показника	Од. виміру	2015		2016		2017		2018			2019		
		факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %
Середньомісячна заробітна плата працівників малих підприємств	грн.	2225,04	117,7	2638,5	138,9	3203,5	167,8	1918,7	4811	у 2,5 р.б.	1928,3	***	-
Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) до бюджету міста	млн.грн.	879,6	99,8	1442,8	162,1	1656,7	184,3	908,1	1913,9	у 2,1 р.б.	917,2	2312,2	у 2,5 р.б.
Інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність													
Обсяг залучених протягом року прямих іноземних інвестицій	млн.дол. США	21,1	у 2,0 р.б.	14,3	54,8	44,2	141,2	35,6	2,3	6,5	40,2	8,0	19,9
Зовнішньоторговельний оборот	млн.дол. США	3457,7	75,9	2721,6	57,8	3554,2	73,7	4933,7	4425,8	89,7	4992,7	3846,3	77,0
Експорт товарів	млн.дол. США	2496,2	75,7	1912,9	55,8	2499,3	70,3	3664,7	2949,2	80,5	3745,4	2572,1	68,7
Темп росту до попереднього року	%	78,2	-	76,6	-	130,7	-	-	118,0	-	-	87,2	-
Імпорт товарів	млн.дол. США	961,5	76,2	808,7	63,5	1054,9	83,1	1268,9	1476,6	116,4	1247,4	1274,2	102,1
Темп росту до попереднього року	%	68,4	-	84,1	-	130,4	-	-	140,0	-	-	86,3	-
Туристична сфера													
Кількість іноземних туристів	осіб	760	9,2	1673	19,8	2576	29,7	8865	3746	42,2	9065	*	-
Кількість туристів, охоплених внутрішнім туризмом	осіб	30922	129,0	40376	161,8	47675	183,6	26961	56561	у 2,1 р.б.	27961	*	-
Кількість екскурсантів	осіб	65978	у 5,1 р.б.	86568	у 6,7 р.б.	84813	у 6,6 р.б.	12868	72307	у 5,6 р.б.	12868	72304	у 5,6 р.б.
Платежі до бюджету від суб'єктів туристичної діяльності	тис.грн.	324,8	136,6	370,900	154,1	538,335	у 2,1 р.б.	260,7	623,958	у 2,0 р.б.	270,7	2536,79	у 9,4 р.б.

Найменування показника	Од. виміру	2015		2016		2017		2018			2019		
		факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %	план	факт	виконан. до плану, %
Демографічна ситуація													
Середньорічна чисельність наявного населення	тис. осіб	759,5	100,0	753,8	99,8	748,06	99,6	747,5	742,08	99,3	744,2	735,3	98,8
Індекс народжуваності	%	8,8	92,6	7,6	80,0	7,6	80,0	9,5	6,8	71,6	9,5	5,7	60,0
Індекс смертності	%	14,6	102,1	13,6	95,1	14,8	103,5	14,3	14,8	103,5	14,3	13,6	95,1
Екологічна ситуація та рівень техногенної безпеки													
Очищення русел річок і водойм	км	1,690	151,8	1,645	у 2,9 р.б.	2,971	У 2,4 р.б.	2,199	0,950	43,2	1,639	-	-

* планові показники перевезення пасажирів відповідним видом транспорту відповідають очікуваному рівню перевезення платних пасажирів транспортними засобами ЗКПМЕ «Запоріжелектротранс»

** інформація відсутня у зв'язку з затвердженням нової Методики розрахунку обігу роздрібної торгівлі

*** інформація за підсумками 2019 року буде надана ГУ статистики у Запорізькій області в 3 кварталі 2020 року